

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 8-9 maja 2015 r. na kierunku „filologia”
prowadzonym w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych, w zakresie dyscyplin
naukowych: językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo na poziomie
studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych
w formie studiów niestacjonarnych w Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły
Języków Obcych w Świeciu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Mirosława Buchholtz – **członek PKA**

członkowie: prof. dr hab. Marek Cieszkowski – **ekspert PKA**

prof. dr hab. Mirosław Pawlak – **ekspert PKA**

mgr Beata Sejdak – **ekspert PKA ds. formalno-prawnych**

Ewa Profaska – **ekspert PKA ds. studenckich**

Krótką informacja o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia” prowadzonym na Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna dokonała oceny jakości kształcenia na ww. kierunku po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi procedurami. Zespół Oceniający (ZO) PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z *Raportem samooceny* przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja przebiegała zgodnie z ustalonym harmonogramem.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, członkami zespołu przygotowującego *Raport samooceny*, studentami, nauczycielami akademickimi (w tym nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów), interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym absolwentami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, opiekunami praktyk, samorządem studenckim oraz przedstawicielami kół naukowych. Przeprowadzono także hospitacje zajęć dydaktycznych oraz wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej Uczelni. Dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Eksperci Zespołu Oceniającego PKA wielokrotnie wymieniali uwagi i opinie dotyczące uzyskanych informacji, pozostały czas wykorzystano na pracę własną. Na zakończenie wizytacji sformułowano wstępne wnioski i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu poinformowała Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji
uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu Nr DSW–3-4011-262/II/04 z dnia 16 września 2004 roku Uczelnia uzyskała zgodę na prowadzenie studiów zawodowych na kierunku „filologia”, natomiast decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nr MNiSW-DNS-WUN-6022-9775-3/SH/11 z dnia 10 lutego 2011 roku zgodę na uruchomienie studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów, co oznacza tym samym, że procedury związane z uruchomieniem kształcenia na kierunku „filologia” zostały zachowane i były zgodne z przepisami prawa.

Strategia Rozwoju Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu została zatwierdzona na posiedzeniu Senatu w dniu 29 kwietnia 2012 roku Uchwałą Nr 02/12 w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu, która zawiera także misję, wizję i cele strategiczne dla wchodzących w jej skład jednostek, a zatem Strategia Rozwoju Wydziału Zamiejscowego w Przasnyszu jest integralną częścią strategii Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu. Misja i Strategia Rozwoju Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu na lata 2014-2020 została przyjęta na mocy Zarządzenia Rektora Nr 08/MC/14 z dnia 20 września 2014 roku.

Uczelnia za swoje główne zadanie uznaje kształcenie profilowane i wychowywanie studentów w poczuciu poszanowania Ojczyzny i praw drugiego człowieka oraz pomnażanie i upowszechnianie osiągnięć nauki, kultury i techniki, a swoją ofertę edukacyjną kieruje przede wszystkim do społeczności lokalnych i regionalnych, mając na uwadze uniwersalne zasady etyczne i przepisy prawa.

Opracowana, wdrożona i realizowana koncepcja kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „filologia” wiąże się ściśle z misją Uczelni, która zakłada m. in. propagowanie języków obcych i wiedzy jako ważnego czynnika kształtującego zaangażowane postawy obywatelskie, rozwijanie badań naukowych, stałe wzbogacanie oferty edukacyjnej o nowe specjalności oraz weryfikowanie i dostosowywanie programów kształcenia do specyfiki zmieniającego się rynku pracy absolwentów. Koncepcja kształcenia na oferowanych obecnie specjalnościach (filologia angielska i filologia niemiecka) opiera się na otwartej koncepcji studiów filologicznych, która pozwala na różnorodność i innowacyjność, umożliwiając jednocześnie tworzenie w przyszłości nowych specjalności filologicznych w powiązaniu z zasobami kadrowymi i lokalowymi Uczelni, zwłaszcza w kontekście malejącego obecnie zainteresowania studiami na filologii germańskiej. Zdobyta wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalają absolwentom „filologii” na odgrywanie aktywnej roli zawodowej i społecznej w lokalnym i regionalnym środowisku społeczno-gospodarczym.

¹Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

- 2) wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Zgodnie z dokumentacją zawartą w raporcie samooceny oraz przedłożoną do wglądu w trakcie wizytacji interesariusze wewnętrzni (tj. nauczyciele akademicki oraz samorząd studencki, jak również studenci ocenianego kierunku) oraz interesariusze zewnętrzni (tj. przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz organów samorządu lokalnego, szkoły i biura tłumaczeń) uczestniczą w określaniu i weryfikacji efektów kształcenia. Uczelnia konsultuje także program kształcenia z absolwentami ocenianego kierunku. Interesariusze zewnętrzni, którzy przybyli na spotkanie z ZO PKA, od wielu lat współpracują z Uczelnią i Wydziałem. W trakcie dyskusji wskazywali na przykłady wspólnych przedsięwzięć, m. in. projekty realizowane z Wydziałem Oświaty i Wychowania w Świeciu przy kształceniu nauczycieli języków obcych oraz Stowarzyszeniem Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej „Inkubator Przedsiębiorczości” przy organizowaniu praktyk zawodowych itp.

Spotkania ZO PKA z nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz samorządem studenckim wskazują jednak na potrzebę zwiększenia rzeczywistego ich wpływu na tworzenie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, a zwłaszcza określanie celów i efektów kształcenia.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wykazali nikłe zainteresowanie wpływem na ustalanie koncepcji kształcenia na kierunku „filologia”, chociaż mają swoich przedstawicieli w większości gremiów opiniotwórczych. Studenci pozytywnie ocenili współpracę z Władzami Uczelni i Wydziału. Stwierdzili jednak, że nie docierają do nich pełne informacje na temat wprowadzanych zmian w programach kształcenia.

Studenci, niebędący członkami gremiów wydziałowych i samorządowych stwierdzili, że częściowo mają wpływ na tworzenie koncepcji kształcenia na kierunku, np. poprzez indywidualne rozmowy z prowadzącymi i propozycje wprowadzenia zmian. Studenci przyznali natomiast, że nie otrzymują informacji na temat zmian wprowadzanych w związku z podnoszeniem jakości kształcenia, którymi są zainteresowani. Wydział powinien umożliwić studentom dostęp do powyższych wiadomości i wdrożyć działania mające na celu rozpowszechnianie wśród społeczności studenckiej informacji na temat podejmowanych na Wydziale zmian. Należałoby też usprawnić procesy wymiany informacji pomiędzy Władzami Wydziału, Samorządem Studentów, studentami uczestniczącymi w zebraniach gremiów Wydziałowych, a pozostałymi studentami kierunku. Dodatkowo sugeruje się zwiększenie świadomości działającego w jednostce Samorządu Studenckiego (np. poprzez szkolenia, udział w konferencjach o tematyce prawno-jakościowej) w zakresie przysługujących mu praw i obowiązków, a także w obszarze związanym z wewnętrznym systemem zapewnienia jakości.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

1) **Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii rozwoju. Przyjęta koncepcja kształcenia jest koncepcją otwartą, co pozwala – także w przyszłości – na jej swobodne profilowanie.**

2) **Jak wynika z dokumentacji, wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku „filologia”. Studenci mają swoich przedstawicieli w większości gremiów opiniotwórczych, jednak świadomość studentów na temat ich wpływu na tworzenie koncepcji kształcenia jest niewielka. Komunikacja pomiędzy przedstawicielami studentów i Władzami Jednostki wydaje się niewystarczająca.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Program kształcenia na kierunku „filologia” został opracowany i wdrożony z uwzględnieniem wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego (Dz. U. 2011 nr 253 poz. 1520); program uwzględnia poza tym wymogi dotyczące kształcenia nauczycieli zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 17 stycznia 2012 r. Dz. U. 2012 Nr 25 poz. 131 i jest zgodny z koncepcją rozwoju kierunku. Wizytowany kierunek przyporządkowano do obszaru nauk humanistycznych oraz wskazano jednocześnie, że kształcenie prowadzone będzie w ramach profilu ogólnoakademickiego.

Opracowana koncepcja kształcenia, nawiązując w swej strukturze do obszarowych efektów kształcenia, obejmuje wszystkie 3 kategorie, tj. wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne; umożliwia ona sprawdzenie osiągnięcia efektów kierunkowych i przedmiotowych przy realizacji celów i szczegółowych efektów kształcenia, które przypisano poszczególnym modułom. Opisy odpowiadają założonej strukturze kwalifikacji absolwenta; opracowano je wprawdzie kompleksowo dla absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia, ale bez uwzględnienia specyfiki danej specjalności.

W roku akademickim 2014/2015 w WSJO w Świeciu prowadzono kształcenie w trybie niestacjonarnym na studiach pierwszego stopnia na dwóch specjalnościach: (a) w zakresie filologii angielskiej i (b) filologii niemieckiej, a na studiach drugiego stopnia – na jednej specjalności, tj. w zakresie filologii angielskiej.

Matryce efektów kształcenia zostały opracowane oddzielnie dla każdej specjalności, chociaż według jednego wystandaryzowanego wzorca. Uwzględniają one: (a) efekty kształcenia na kierunku; (b) opis kierunkowych efektów kształcenia;

(c) odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy; (d) moduły kształcenia (różnorodne w zależności od wybranej specjalizacji).

Szczegółowy opis efektów kształcenia jest dostępny dla studentów w Dziekanacie Wydziału Filologicznego w wersji tradycyjnej (papierowej) oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Uczelni. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili dostępność opisu założonych efektów kształcenia. Potwierdzili też, że podczas pierwszych zajęć w danym semestrze nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne zajęcia bądź moduły podają do wiadomości program przedmiotu z założonymi efektami kształcenia, które obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, wykaz obowiązującej literatury oraz warunki i formę zaliczenia, co jest zgodne z obowiązującym w Uczelni *Regulaminem studiów*.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są spójne. Realizacja celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów oraz przewidzianych w programie studiów praktyk zawodowych pozwala osiągnąć kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia. Efekty kształcenia przyjęte na studiach drugiego stopnia są rozwinięciem efektów na studiach pierwszego stopnia.

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Efekty kształcenia dla kierunku „filologia” zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalają na odpowiednie ukształtowanie i funkcjonowanie systemu ich weryfikacji. Również studenci pozytywnie odnieśli się do kwestii przejrzystości i przystępności zakładanych efektów kształcenia, stwierdzili, że wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane w ramach zajęć są sprawdzalne i zgodne z założonymi efektami kształcenia, chociaż ich wiedza na ten temat wydaje się być na razie dość ograniczona, mimo dostępu do informacji o efektach kierunkowych i przedmiotowych w ramach poszczególnych modułów.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Uczelnia opracowała procedurę, zgodnie z którą w ramach poszczególnych przedmiotów określa się cel, zakres i sposoby weryfikacji założonych efektów kształcenia wraz z metodami ich realizacji. Efekty kształcenia zostały zatwierdzone na posiedzeniu Senatu. Prowadzone jest także monitorowanie realizacji efektów kształcenia. Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia jest dokonywana także przez studentów.

Zaliczenia zajęć dokonywane są w formie i trybie określonym przez prowadzącego zajęcia. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określone są w sylabusie przedmiotu przez prowadzącego zajęcia, który decyduje o doborze metod i sposobów ich weryfikacji oraz oceny, ponadto informuje studentów o zakładanym nakładzie pracy mierzonym w systemie punktowym ECTS, warunkach zaliczenia zajęć, w tym zasad oceniania oraz sposobach weryfikacji efektów kształcenia. Sylabusy sporządzono według jednolitego wzorca dla wszystkich specjalności filologicznych. Część z nich wymaga jeszcze pewnych korekt (m.in. ujednolicenia zapisów dotyczących zalecanej

literatury) i drobnych uściśleń, co nie wpływa jednak w zasadniczy sposób na ich czytelność.

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się w zakresie przedmiotu bądź modułu jako sprawdzenie wyników pracy studenta i określenie, czy zostały przez niego osiągnięte zdefiniowane dla tego przedmiotu bądź modułu efekty kształcenia. W systemie oceny zawarte są (a) metody weryfikacji wiedzy (np. eseje, testy, projekty, prace zaliczeniowe pisemne oraz egzaminy i zaliczenia w formie ustnej), (b) metody weryfikacji umiejętności (np. egzaminy praktyczne, prace projektowe oraz ćwiczenia praktyczne) i (c) metody weryfikacji kompetencji społecznych (np. karta projektu, esej refleksyjny, portfolio, obecność i aktywność na zajęciach oraz prezentowane postawy poza Uczelnią, także w czasie odbywanej praktyki zawodowej). Przyjęte w Uczelni kryteria ocen i sposób ich prezentacji pozwalają na jasne formułowanie wymagań i określenie stopnia ich realizacji. W związku z powyższym można stwierdzić, że system weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnych form.

W Uczelni stosuje się zgodnie z obowiązującym *Regulaminem studiów* (§ 23, pkt. 1) tradycyjną skalę ocen: bardzo dobry (5,0), dobry plus (4,5), dobry (4,0), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0) i niedostateczny (2,0). Podczas spotkania z ZO PKA, studenci określili system oceny efektów kształcenia jako zrozumiały. Jasne w ich opinii są także zasady oceniania i zaliczania poszczególnych przedmiotów i modułów.

Podczas wizytacji oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te zostały sporządzone zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. 2011 nr 201 poz. 1188). Zgodnie z § 19 pkt. 1 *Regulaminu studiów*, okresem zaliczeniowym jest semestr. Zaliczenie semestru następuje po uzyskaniu wszystkich przewidzianych planem studiów zaliczeń i egzaminów. Wpisu zaliczenia semestru dokonuje Dziekan. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń, przedłożenie egzaminatorowi indeksu i aktualnej karty egzaminacyjnej oraz wypełnienie zobowiązań finansowych wobec Uczelni. Zaliczenia zajęć dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia według zasad określonych w sylabusie przedmiotu. Zaliczanie poszczególnych przedmiotów zostaje potwierdzone w dokumentacji, obejmującej indeks, kartę egzaminów i zaliczeń oraz protokół. Oceny uzyskane w formie odpowiedzi ustnych i pisemnych pozostają w dokumentacji osoby prowadzącej zajęcia. Na kierunku „filologia” stosuje się ocenę bieżącą, której dokonuje się w trakcie realizacji danego przedmiotu bądź modułu, oraz ocenę końcową – na zakończenie zajęć z danego przedmiotu bądź modułu.

Jednym z efektów etapowej oceny efektów kształcenia jest odsiew studentów, który na kierunku „filologia” jest stosunkowo wysoki i wyniósł na I roku studiów pierwszego stopnia w semestrze zimowym roku akademickiego 2014/2015 ok. 50%. Wśród czynników, które mają wpływ na odsiew wymienia się niewystarczające przygotowanie filologiczne, trudności w sprostaniu akademickim wymogom oraz kryteriom zaliczania poszczególnych przedmiotów i modułów. Jak zauważono również w *Raporcie samooceny*, system rekrutacji oparty na wynikach nowych matur w niewystarczający sposób weryfikuje umiejętności filologiczne kandydata na I rok studiów pierwszego stopnia. Na kolejnych etapach studiów odsiew wśród studentów maleje, osiągając pułap ok. 2 % na II i III roku. Do czynników mających wpływ na tym etapie kształcenia na odsiew wymienia się: niezłożenie pracy dyplomowej na III roku studiów, zdarzenia losowe oraz trudną sytuację materialną studentów. Na studiach

drugiego stopnia odsiew jest wysoki także na I roku studiów i wyniósł w semestrze zimowym roku akademickiego 2014/2015 ok. 20%. Główne przyczyny odsiewu to trudności z pogodzeniem pracy zawodowej z nauką na studiach. Drugą przyczyną jest niezłożenie pracy oraz egzaminu dyplomowego. Reasumując można stwierdzić, że odsiew studentów w kilku ostatnich latach utrzymuje się na dość wysokim poziomie i jest znacznie większy na studiach pierwszego stopnia. Największy odsiew studentów notuje się w trakcie pierwszego semestru, co na studiach filologicznych jest zjawiskiem dość typowym i dotyczy wszystkich uczelni w Polsce.

Całościowa analiza prac etapowych (Załącznik nr 4 Część I) wykazała, że na specjalności filologia niemiecka system etapowej weryfikacji założonych efektów kształcenia funkcjonuje właściwie: prace pisemne są starannie sprawdzane i prawidłowo oceniane. Stopień trudności jest właściwy, a kryteria oceny – czytelne. W pracach weryfikuje się zarówno wiedzę encyklopedyczną, jak i proceduralną, wskazując każdorazowo na efekty kształcenia, które zostały przypisane do poszczególnych przedmiotów i modułów. W przypadku prac etapowych na specjalności filologia angielska zauważono natomiast pewne uchybienia: (1) stopień trudności nie zawsze jest adekwatny do poziomu grup, (2) w niektórych przypadkach prowadzący korzystali z ogólnie dostępnych materiałów, nie zadając sobie trudu ich dostosowania do konkretnej grupy, (3) komentarze do ocenianych prac pisemnych są często zbyt lakoniczne – zdarzały się także prace bez komentarzy i punktacji, (4) efekty kształcenia nie zawsze są dostosowane do formy zajęć. Do prac etapowych na ogół dołączano skrupulatną dokumentację wymagań i raport dotyczący weryfikacji efektów kształcenia, co należy docenić.

Prace etapowe studentów z egzaminów pisemnych, testowych oraz końcowych kolokwii zaliczeniowych i sprawdzianów są przechowywane przez okres pobytu studenta w Uczelni w ramach obowiązującego toku studiów. Dokumentacja dotycząca osiągniętych efektów kształcenia przechowywana jest zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 06/MC/13 z dnia 30 listopada 2013 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu postępowania z pisemnymi pracami studenckimi i innymi zapisami potwierdzającymi osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia w ramach przedmiotu bądź modułu.

Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się również poprzez praktyki zawodowe, które na „filologii” stanowią integralną część realizowanego programu kształcenia, są zgodne z wybraną specjalizacją i dotyczą studentów wszystkich specjalności na studiach pierwszego stopnia. Zasady odbywania praktyk zawarto w: (a) *Regulaminie praktyk ogólnozawodowych*, (b) *Regulaminie praktyk pedagogicznych* oraz (c) *Regulaminie praktyk tłumaczeniowych*, w których opisano cele i miejsca odbywania praktyk, formę zaliczenia, tryb zwolnienia z obowiązku odbywania praktyki oraz wykaz zakładanych efektów kształcenia wraz ze sposobami ich weryfikacji. Weryfikacji uzyskania w ramach praktyk zakładanych efektów kształcenia oraz oceny stopnia ich osiągnięcia dokonuje opiekun praktyk z ramienia zakładu pracy oraz koordynator ds. praktyk z ramienia Uczelni, który odpowiada za ich realizację zgodnie z planem studiów i programem kształcenia. Koordynator dokonuje zaliczenia praktyk na podstawie wpisu do dziennika praktyk, który jest poświadczony pieczęcią i podpisem osoby odpowiedzialnej za realizację praktyki ze strony zakładu pracy. Wymiar praktyk przewidziany planem studiów wynosi 160 godzin (dla specjalizacji ogólnej bądź tłumaczeniowej) lub 150 godzin (dla specjalizacji nauczycielskiej, w tym: 30 godzin praktyki ogólnopedagogicznej oraz 120 godzin praktyki przedmiotowo-metodycznej). W ramach modułu nauczycielskiego praktyki odpowiadają wymogom dotyczącym kształcenia

nauczycieli zawartym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 stycznia 2012 r. (DZ. U. 2012 nr 25 poz. 131). Wszystkie informacje dotyczące praktyk dostępne są na stronie internetowej Uczelni: <http://www.wsjo.edu.pl/regulaminy>. Analiza zgromadzonej i przedłożonej członkom ZO PKA do wglądu dokumentacji pokazała, że system praktyk zawodowych funkcjonuje właściwie, starannie i systematycznie prowadzona jest także cała dokumentacja.

Jednym ze sposobów potwierdzania efektów kształcenia jest także proces dyplomowania. Zasady dyplomowania określa *Regulamin studiów* (§ 30-34) oraz Zarządzenie Rektora nr 06/MC/14 z dnia 26 kwietnia 2014 roku. Procedury dotyczące procesu dyplomowania zawierają: (a) zasady powierzania funkcji promotora pracy dyplomowej, (b) zasady dotyczące recenzji prac dyplomowych oraz (c) zasady przebiegu egzaminu dyplomowego. Prace dyplomowe poddawane są sprawdzaniu przez system antyplagiatowy, co jest zgodne z zarządzeniem Rektora 03/MC/14 z dnia 01.03.2014 r. w sprawie wprowadzenia systemu kontroli antyplagiatowej. Obowiązujące w Wydziale zasady nie odbiegają od standardów wypracowanych w innych uczelniach akademickich w Polsce. I tak: studenci przygotowują prace dyplomową pod kierunkiem promotora w ramach seminarium dyplomowego. Promotora pracy dyplomowej wybiera student spośród nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Dziekan może w wyjątkowych przypadkach upoważnić do kierowania pracą dyplomową także nauczyciela akademickiego spoza Uczelni. Warunkiem zaliczenia pierwszego semestru seminarium dyplomowego jest uzyskanie akceptacji promotora dla przedstawionego tematu i konspektu pracy dyplomowej. Warunkiem zaliczenia ostatniego semestru seminarium jest złożenie pracy dyplomowej w ustawowym terminie. Po przyjęciu pracy dyplomowej promotor i recenzent dokonują jej oceny. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest złożenie z wynikiem pozytywnym wszystkich egzaminów objętych planem studiów, uzyskanie zaliczeń wszystkich wymaganych przedmiotów i praktyk, uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej wystawionej przez promotora i recenzenta oraz uregulowanie wszelkich zobowiązań wobec Uczelni. Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Dziekana. Przewodniczącym Komisji jest Dziekan lub upoważniony nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i odbywa się w języku specjalności. Przewidziano, że ma on obejmować sprawdzian wiedzy z przedmiotów kierunkowych oraz tematyki pracy dyplomowej. Podstawą obliczenia ogólnego wyniku studiów są: średnia ważona ocen przewidzianych planem studiów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego (por. *Regulamin studiów* § 34, pkt. 3). Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych wraz z suplementem. Informacje dla studentów dotyczące procesu dyplomowania są dostępne na stronie internetowej Uczelni: <http://www.wsjo.edu.pl/regulaminy>.

Analiza dokumentacji, dotyczącej organizacji seminariów licencjackich i magisterskich oraz ich obsady, tematyki prac, sporządzania recenzji i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, pokazała, że wymagania stawiane studentom kierunku „filologia” są wprawdzie wystandaryzowane, ale prace dyplomowe tylko do pewnego stopnia prowadzone i oceniane są właściwie (Załącznik nr 4 Część II). Choć prace reprezentują bardzo zróżnicowany poziom merytoryczny i metodologiczny, należy docenić, że wszystkie były zgodne z wybraną specjalnością i zawierały mniej lub bardziej właściwie dobraną bibliografię.

Stwierdzono natomiast następujące uchybienia: (1) w niektórych przypadkach oceny były zawyżone i nieadekwatne do jakości pracy, (2) zdarzało się, że prace magisterskie nie spełniały wszystkich wymogów, przypominając raczej prace licencjackie, także pod względem objętości, (3) wiele prac pozostawia do życzenia pod względem językowym do tego stopnia, że zawarte w nich stwierdzenia są niezrozumiałe dla czytelnika; częste błędy (leksykalne, składniowe, interpunkcyjne, logiczne) świadczą o tym, że studenci nie osiągnęli na przykład kierunkowego efektu kształcenia K_U10, albo o tym, że prace nie zostały dokładnie sprawdzone przez promotorów, (4) w wielu przypadkach promotorzy akceptują przekroczenia współczynników podczas kontroli programem antyplagiatowym bez podania uzasadnienia akceptacji, (5) nagminną praktyką jest ograniczanie zakresu pytań podczas egzaminu dyplomowego wyłącznie do tematyki pracy dyplomowej. Dzieje się tak wbrew wspomnianemu wcześniej ustaleniu, że egzamin dyplomowy ma obejmować sprawdzian wiedzy nie tylko z tematyki pracy dyplomowej, ale także z przedmiotów kierunkowych.

W wybranych losowo teczках absolwentów znajdowały się wszystkie wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego.

Analiza dokumentacji toku studiów związanej z potwierdzeniem uzyskania przez studentów zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokołów zaliczenia przedmiotu i dyplomów oraz suplementów do dyplomów, wykazała, iż w suplementach do dyplomów u osób, które ukończyły studia realizując program kształcenia według KRK w części IV zawierającej informację o treści studiów i osiągniętych wynikach w punkcie 4.2 wskazane jest uzupełnianie zrealizowanej podstawy programowej tak, jak dotychczas w przypadku osób, które ukończyły studia według programu studiów opartego na standardach kształcenia; wypełnić trzeba również pkt. 6 dotyczący dodatkowych informacji, w tym odbytych praktyk i otrzymanych nagród.

Przechowywanie dokumentacji dotyczącej efektów kształcenia odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 06/MC/13 z dnia 30 listopada 2013 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu postępowania z pisemnymi pracami studenckimi i innymi zapisami potwierdzającymi osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia w ramach danego przedmiotu bądź modułu.

Prace etapowe studentów z egzaminów pisemnych, testowych oraz końcowych prac zaliczeniowych i sprawdzianów są przechowywane przez okres pobytu studenta w Uczelni w ramach obowiązującego toku studiów. Dokumentacja studenta jest przechowywana w Dziekanacie do czasu otrzymania przez studenta dyplomu, następnie przekazywana do archiwum, w którym przechowywane są teczki absolwentów przez okres 50 lat zgodnie z wymogami prawa określonymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).

Z rozmów z ZO PKA wynika, że studenci uważają system weryfikacji zakładanych dla przedmiotów i kierunku efektów kształcenia za klarowny, obiektywny i oficjalnie przedstawiany (m.in. w Regulaminie Studiów, sylabusach itp.). Stwierdzili oni, że prowadzący przestrzegają zasady przedstawiania studentom na pierwszych zajęciach sylabusów zawierających opis efektów kształcenia, warunków zaliczenia przedmiotów oraz niezbędnych do nauki materiałów. Potwierdzili, że wybór promotora oraz tematu pracy dyplomowej uzależniony jest od zainteresowań studenta i zgody nauczyciela. Warunki oraz zasady procesu dyplomowania są przez studentów oceniane jako przejrzyste i spełniające ich oczekiwania.

Uczelnia zapewnia niezbędną dostępność informacji na temat stosowanego

systemu oceny efektów kształcenia. Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia oraz wewnętrzne regulaminy Uczelni dotyczące systemu ich oceny oraz weryfikacji znajdują się w sylabusach, które są przekazywane studentom podczas pierwszych zajęć. Ponadto plany studiów, sylabusy do poszczególnych przedmiotów wraz z kryteriami oceny są dostępne w wersji papierowej i elektronicznej. Materiały informacyjne są dostępne dla studentów poprzez stronę internetową. Ogłoszenia wywieszane są także na tablicy ogłoszeń w budynku Wydziału. Zapewniono także, iż studenci otrzymują informacje z wyprzedzeniem. Źródłem informacji są także pracownicy Dziekanatu. System jest więc powszechnie dostępny.

Dokonując podsumowania można stwierdzić, że Jednostka wypracowała przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Nie działa on jednak idealnie w praktyce, o czym świadczy analiza wybranych losowo prac etapowych i dyplomowych.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Badanie losów zawodowych absolwentów jest przeprowadzane dla Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu jako całości, tj. dla Wydziału Filologicznego w Świeciu i Wydziału Zamiejscowego w Przasnyszu, co jest całkowicie uzasadnione, biorąc pod uwagę zarówno stosunkowo niewielkie rozmiary kształcenia, jak i dotychczasową liczbę absolwentów. Dokumentem regulującym zasady monitorowania jest Uchwała Senatu z dnia 16 kwietnia 2011 roku. Proces został opisany za pomocą procedury monitorowania karier zawodowych absolwentów WSJO-O-SI-3. Studenci wraz z podpisaniem umowy student-uczelnia otrzymują także oświadczenie o zgodzie i chęci udziału w badaniach. Odbywa się ono 12 miesięcy po ukończeniu studiów, a następnie po 3 i 5 latach. Podczas wizytacji przedstawiony został raport z ilościowego badania sondażowego przeprowadzonego za pośrednictwem Internetu w roku akademickim 2012/2013. W badaniu tym wykorzystano ankietę, rozesłaną drogą elektroniczną do 100 osób, co stanowiło 72% ogółu absolwentów, a poziom realizacji próby wynosił 60%. Zawarte w ankiecie pytania dotyczyły między innymi takich kwestii jak aktywność zawodowa w trakcie studiów, aktualny status na rynku pracy, sposób znalezienia pracy, charakter wykonywanej pracy, zarobki, lokalizacja firm i instytucji, w których absolwenci pracują, poziom zadowolenia z pracy oraz przydatność kompetencji nabytych podczas studiów w odniesieniu do wymagań stawianych przez pracodawcę. Raport prezentuje głównie wyniki ilościowe, ale zawiera też przykłady pozytywnych i negatywnych komentarzy. Na zakończenie zaprezentowano wnioski, które stanowią jednak tylko i wyłącznie krótkie podsumowanie uzyskanych wyników ilościowych i nie podają propozycji żadnych konkretnych rozwiązań. Nie wiadomo, w jaki sposób ich wyniki wpływają na doskonalenie procesu kształcenia. Na razie wyniki ankietyzacji nie zostały udostępnione studentom kierunku „filologia”, a sami studenci – jak zaznaczyli w trakcie spotkania z ZO PKA – nie czują realnego wpływu badania na doskonalenie procesu kształcenia. Władze Uczelni deklarują jednak chęć kontynuowania działań w tym zakresie w kolejnych latach oraz wykorzystywania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Oferowane studia mają charakter jednoobszarowy. Zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, standardami kształcenia nauczycieli, zakładaną koncepcją rozwoju ocenianego kierunku oraz kwalifikacjami zatrudnionej kadry naukowo-dydaktycznej. Opisy założonych efektów kształcenia są powszechnie dostępne dla studentów, którzy nie znają jednak terminologii związanej z Krajowymi Ramami Kwalifikacji.
- 2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.
- 3) Na kierunku „filologia” został wypracowany i wdrożony przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który umożliwia systematyczną weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia, choć analiza prac etapowych i dyplomowych wskazuje na to, że w tym zakresie wiele pozostaje jeszcze do zrobienia. Stwierdzono, że w kilku istotnych punktach system weryfikacji końcowych efektów kształcenia (proces dyplomowania) nie funkcjonuje właściwie.
- 4) Od roku akademickiego 2012/2013 na Wydziale Filologicznym WSJO w Świeciu podejmowane są działania mające na celu monitorowanie karier zawodowych absolwentów, które są dostosowane do wielkości Uczelni i charakteru studiów (kształcenie jedynie na studiach niestacjonarnych). Uczelnia po raz pierwszy przeprowadziła badanie karier absolwentów, a zgromadzone dane zamierza wykorzystać w działaniach projakościowych.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Program kształcenia na kierunku „filologia” został opracowany i wdrożony w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. Umożliwia on osiągnięcie większości deklarowanych celów i efektów kształcenia (z wyjątkiem tych omówionych w podpunkcie 2) oraz ukształtowanie struktury kwalifikacji absolwenta, która została sformułowana dla absolwenta „filologii” studiów pierwszego i drugiego stopnia (bez uwzględnienia specyfiki danej specjalności). W przypadku modułu nauczycielskiego autorzy programu dostosowali liczbę osiąganych efektów kształcenia do wszystkich wymogów sformułowanych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 stycznia 2012 r. (Dz. U. 2012 nr 25 poz. 131) w sprawie standardów kształcenia nauczycieli.

Kształcenie na kierunku „filologia” w WSJO w Świeciu jest obecnie realizowane w oparciu o spójne programy kształcenia obowiązujące od 1 października 2011 roku (studia 4-letnie pierwszego stopnia i studia 2-letnie drugiego stopnia), od 1 października 2012 roku (studia 3-letnie pierwszego stopnia i studia 2-letnie drugiego stopnia) oraz od 1 października 2013 roku (studia 3-letnie pierwszego stopnia i studia 2-letnie drugiego stopnia)

Katalog przedmiotów zawiera moduły kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego i specjalnościowego. Są to: MK1 – moduł praktycznej nauki języka (danej specjalności); MK2 – moduł literaturoznawczy; MK3 – moduł kulturoznawczy; MK4 – moduł językoznawczy; MK5 – moduł seminaryjny; MK6 – moduł specjalizacyjny (nauczycielski bądź translatorski) oraz MK7 – moduł ogólny. Także z dołączonych do *Raportu samooceny* sylabusów wynika, że treści programów oraz metody prowadzenia zajęć i metody weryfikacji osiąganych efektów kształcenia tworzą spójny i przejrzysty system realizacji celów kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili dobór treści programu kształcenia oraz możliwość osiągnięcia ogólnych, kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia, a tym samym realizację zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Przekazywana im wiedza, zdobywane kompetencje społeczne i umiejętności są zgodne z ich oczekiwaniami.

Studia pierwszego stopnia na kierunku „filologia” (specjalność: filologia angielska i filologia niemiecka) trwają 3 lata (4 lata dla studentów filologii angielskiej, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2011/2012) i prowadzone są przez 6 (8) semestrów wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Liczba punktów ECTS, jaka wymagana jest do ukończenia studiów, wynosi odpowiednio 180 (240 dla studentów filologii angielskiej, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2011/2012). Plan studiów obejmuje 1488 godzin zajęć dydaktycznych dla tych studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2012/2013 na specjalizacji nauczycielskiej, niezależnie od wybranej specjalności, bądź 1299 godzin zajęć dydaktycznych na specjalności filologia niemiecka (specjalizacja ogólna). Od roku akademickiego 2013/2014 plan studiów na filologii angielskiej (specjalizacja ogólna) i filologii niemieckiej (specjalizacja ogólna) obejmuje 1257 godzin zajęć dydaktycznych. Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują kompetencje językowe na poziomie biegłości C1 (język specjalności) oraz drugiego języka obcego na poziomie samodzielności B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), posiadają szczegółową wiedzę o języku danej specjalności, literaturze, kulturze i historii danego kraju, umożliwiającą im elastyczne i efektywne dostosowywanie się do warunków zmieniającego się rynku pracy. Absolwenci studiów pierwszego stopnia przygotowani są do dalszego kształcenia i podjęcia studiów drugiego stopnia.

Studia drugiego stopnia na kierunku „filologia” (specjalność filologia: angielska) trwają 2 lata i prowadzone są przez 4 semestry jedynie w trybie niestacjonarnym w ramach dwóch specjalizacji: specjalizacji językoznawczej i specjalizacji tłumaczeniowej. Liczba punktów ECTS, jaka wymagana jest do ukończenia studiów, wynosi 120. Plan studiów obejmuje 495 godzin zajęć dydaktycznych (specjalizacja językoznawcza) i 531 godzin zajęć dydaktycznych (specjalizacja tłumaczeniowa). Absolwenci studiów drugiego stopnia uzyskują kompetencje językowe na poziomie biegłości C2 (język specjalności) oraz drugiego języka obcego na poziomie samodzielności B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), posiadają gruntowną wiedzę o języku danej specjalności, literaturze, kulturze i historii danego kraju, umożliwiającą wykorzystanie jej do rozwiązywania problemów badawczych humanistyki postrzeganej interdyscyplinarnie. Absolwenci studiów drugiego stopnia są przygotowani do dalszego kształcenia i podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich). Podczas rozmowy z ZO PKA podano przykładu kilkorga absolwentów ocenianego kierunku, którzy podjęli studia doktoranckie na innych uczelniach.

Z analizy zgromadzonej dokumentacji procesu kształcenia oraz rozmów prowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, studentami wszystkich roczników i

specjalności, opiekunem praktyk, a także reprezentantami samorządu studenckiego wynika, że możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia oraz efektów kształcenia przypisanych praktykom zawodowym są zapewnione. Również program praktyk, ich wymiar, forma, czas realizacji oraz dobór miejsca zostały właściwie przemyślane i organizacyjnie przygotowane. Praktyki stanowią na „filologii” integralną część procesu kształcenia. Ponadto program praktyk umożliwia studentom – niezależnie o charakteru odbywanej praktyki – zdobycie umiejętności praktycznych. Należy dodać, że nadzór nad praktykami ze strony Uczelni jest należyty, a gromadzona dokumentacja prowadzona jest z zachowaniem wszystkich obowiązujących przepisów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili nadzór dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny nad przebiegiem praktyk zawodowych na kierunku „filologia”. Potwierdzili zawartą w Raporcie samooceny informację, że studenci wybierają samodzielnie instytucje, w których odbywane są praktyki, a w przypadku wystąpienia problemu ze znalezieniem placówki Uczelnia wspomaga studentów, zwracając uwagę na ich adekwatność do kierunku studiów oraz opis sylwetki absolwenta. Na wniosek studenta jako praktyka zawodowa może zostać zaliczona wykonywana przez niego praca zawodowa (zatrudnienie na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej) albo prowadzona działalność gospodarcza, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyki i jest zgodny ze studiowanym kierunkiem.

Autorzy programu kształcenia odpowiednio dobrali poszczególne przedmioty i moduły, dając studentom wszystkich specjalności możliwość wyboru, co jest istotną zaletą programu. Poszczególnym przedmiotom i modułom przypisano zgodnie z obowiązującymi przepisami punkty ECTS. Na studiach drugiego stopnia problematyczne wydaje się automatyczne przypisanie 4 x 10 punktów ECTS za seminarium magisterskie (już sama liczba punktów wydaje się być znacznie zawyżona) bez zróżnicowania nakładu pracy dyplomanta w poszczególnych semestrach. Można przecież założyć, że nakład pracy w I semestrze będzie nieco inny niż np. w semestrze IV, gdy praca dyplomowa jest finalizowana. Studenci obecni na spotkaniu ZO PKA nie mieli żadnych uwag do działającego systemu punktacji. W obecnej sytuacji trudno jest ocenić, czy system ECTS funkcjonuje właściwie, gdyż Uczelnia ze względu na tryb niestacjonarny prowadzonych studiów (w większości są to studenci pracujący zawodowo) nie bierze na razie udziału w wymianie studentów w ramach programu ERASMUS, chociaż Wydział Filologiczny złożył wniosek o Kartę Uczelni Erasmusa i czeka na jego akceptację.

Na wszystkich specjalnościach właściwa (tj. przemyślana i logicznie zbudowana) jest sekwencja poszczególnych modułów i przedmiotów, co potwierdzili studenci podczas spotkania z ZO PKA. Widać wyraźnie, że zajęcia o charakterze ogólnym realizowane są w pierwszych semestrach, w dalszej części programu realizowane są moduły kierunkowe oraz specjalizacyjne. Dobrze zostały zaplanowane wszystkie egzaminy i zaliczenia w kolejnych semestrach i latach. Na kierunku „filologia” dominują aktywne formy zajęć, co wynika przede wszystkim ze specyfiki kierunku, jak również stosowanych metod, szczegółowo opisanych w sylabusach. Liczba godzin zajęć w trakcie zjazdów, poszczególnych semestrach i latach jest zróżnicowana, ale studenci akceptują takie rozwiązania, a w razie występujących problemów Władze Wydziału na bieżąco je rozwiązują. Organizacja procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia jest właściwa.

Zgodnie z *Regulaminem studiów* (§ 9-11), w Uczelni możliwa jest

indywidualizacja procesu kształcenia. Uczelnia stwarza możliwość indywidulizacji studiów poprzez udzielenie studentom szczególnie uzdolnionym, wychowującym dzieci, znajdującym się w trudnej sytuacji oraz niepełnosprawnym indywidulnego trybu studiów, na który składają się: Indywidulny Program Studiów (IPS) lub Indywidulna Organizacja Studiów (IOS). Zasady i tryb ich realizacji określa w obydwu przypadkach Dziekan Wydziału. Studenci potwierdzili, że posiadają wiedzę na temat form indywidulizacji kształcenia i korzystają z nich, doceniając ich wartość. Problemem dostrzeżonym podczas wizytacji jest informacja na stronie internetowej wskazująca na istnienie Indywidulnego Toku Studiów (nieujętego w Regulaminie), którego zasady są tożsame z opisanymi dla IPS kryteriami, co może wprowadzać osoby zainteresowane w błąd. Należałoby niezwłocznie ujednolicić zapisy na stronie internetowej z przepisami podanymi w Regulaminie.

Uczelnia troszczy się o osoby niepełnosprawne. Na Wydziale Filologicznym studiują cztery osoby z zaświadczoną niepełnosprawnością. Władze deklarują, że są to osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności. Niemniej wejście do budynku Wydziału posiada podjazd dla wózków inwalidzkich. Wydział dostosował również dla osób niepełnosprawnych ruchowo toalety oraz niektóre pomieszczenia dydaktyczne. Dodatkowo Jednostka jest wyposażona w sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem dla osób słabowidzących. Wydział nie ogranicza dostępu do studiów studentom niepełnosprawnym, o ile brak jest przeciwwskazań lekarskich.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

W celu zapewnienia pełnej realizacji treści i osiągnięcia celów i efektów kształcenia w Uczelni i Wydziale wypracowano i szczegółowo opisano w sylabusach wszystkie formy i metody dydaktyczne. Mają one wystandaryzowany charakter. Różne (ale przede wszystkim aktywne) formy nauczania pozwalają wykorzystać cały zasób metod stosowanych w pracy z małymi grupami studenckimi. Zajęcia prowadzone są często w formie dyskusji (kierowanej), znaczna część nauczycieli akademickich wykorzystuje także metody prezentacyjne oraz prace projektowe. Stosowanie zróżnicowanych metod jest regułą, o czym mówili sami studenci. Można się było o tym przekonać w trakcie przeprowadzanych hospitacji zajęć.

Założone efekty kształcenia zostały w znacznej mierze powiązane z treściami programowymi; tworzą one w większości spójną całość, chociaż w kilku przypadkach możliwość ich osiągnięcia wydaje się wątpliwa. Podczas spotkania z nauczycielami akademickimi członkowie ZO PKA wskazali na pewien problem, który wiąże się bezpośrednio z realizacją programu kształcenia opartego o efekty kształcenia. Odnosi się bowiem wrażenie, że niektóre efekty kształcenia z obszaru wiedzy i umiejętności na studiach pierwszego stopnia przypisane m.in. do zajęć z praktycznej nauki języka obcego wydają się być trudne czy wręcz niemożliwe do zrealizowania ze względu na charakter tych zajęć. I tak np. efekty K_W03 (ma podstawową wiedzę z zakresu językoznawstwa i głównych jego kierunków rozwoju), K_W09 (zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury (zwłaszcza językowych) właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych) oraz K_U09 (umie rozpoznać rodzaj literacki i gatunkową konwencję poznawanych utworów oraz dokonać ich analizy i interpretacji z użyciem podstawowej terminologii i typowych metod) nie powinny być przypisywane do zajęć z praktycznej nauki języka, które służą przede wszystkim kształtowaniu umiejętności językowych, a nie przekazywaniu wiedzy specjalistycznej (językoznawczej,

literaturoznawczej czy kulturoznawczej) – przekaz wiedzy nie odbywa się tu w bezpośredni, lecz jedynie pośredni sposób. Podobnie jest z zajęciami z łaciny. W ramach zajęć zakłada się m.in. realizację efektu K_W05 (zna podstawową gramatykę i leksykę języka danego obszaru językowego) czy K_W09 (zna podstawową gramatykę i leksykę języka danego obszaru językowego). Reasumując: w programie kształcenia pewnym przedmiotom przypisano błędnie efekty kształcenia. Może to powodować znaczne trudności przy ich realizowaniu oraz weryfikowaniu. Dlatego należałoby zredukować liczby efektów kształcenia przypisanych niektórym przedmiotom bądź modułom oraz zastanowić się nad ich nowym (ilościowym i jakościowym) rozłożeniem w macierzy.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program kształcenia umożliwia osiągnięcie większości z deklarowanych celów i efektów kształcenia oraz ukształtowanie deklarowanej struktury kwalifikacji absolwenta. System praktyk studenckich stanowi integralną część procesu kształcenia, jest spójny z programem studiów i umożliwia uzyskania deklarowanych kwalifikacji zawodowych. Studenci WSJO w Świeciu korzystają z możliwości indywidualizacji studiów, choć zapisy na stronie internetowej i w Regulaminie wymagają uściślenia i ujednolicenia. Władze Uczelni dbają o osoby niepełnosprawne.

2) Efekty kształcenia zostały powiązane z treściami programowymi i tworzą w większości spójną całość. Wskazano jednak przypadki, kiedy efekty kształcenia i treści programowe nie są spójne. Korekt wymaga zatem liczba efektów kształcenia przypisanych niektórym przedmiotom bądź modułom. Konieczna jest weryfikacja liczby punktów ECTS przypisana do seminarium magisterskiego. Opisane i stosowane w praktyce formy i metody dydaktyczne wydają się skuteczne w kształceniu filologicznym.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „filologia” prowadzi razem 26 osób, z których 10 zaproponowano do minimum kadrowego. Biorąc pod uwagę liczbę studentów, jest to liczba wystarczająca dla osiągnięcia założonych celów kształcenia oraz efektów realizacji przyjętego programu. Nauczyciele akademicki legitymują się odpowiednimi kwalifikacjami do prowadzenia zajęć na kierunku „filologia”, w tym na wszystkich realizowanych na Wydziale Filologicznym specjalnościach, tj. filologii angielskiej (studia pierwszego i drugiego stopnia) i niemieckiej (studia pierwszego stopnia) oraz specjalizacjach, tj. ogólnej, nauczycielskiej i tłumaczeniowej. Posiadają oni bowiem tytuły zawodowe magistra, stopnie i tytuły naukowe w obszarze nauk humanistycznych (językoznawstwo, literaturoznawstwo, historia, nauki o sztuce), nauk społecznych (psychologia), nauk prawnych (prawo) oraz nauk technicznych

(informatyka). W niektórych przypadkach legitymują się również znacznym doświadczeniem praktycznym (np. prowadzenie warsztatów psychologicznych, praca jako lektor, czy też nauczyciel języka obcego), co jest ważne w obliczu planowanej zmiany profilu z ogólnoakademickiego na praktyczny.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Do minimum kadrowego kierunku „filologia” Uczelnia zgłosiła 10 nauczycieli akademickich, w tym 6 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 4 w grupie nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora. Powyższe dane potwierdza *Raport samooceny*.

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do wglądu podczas wizytacji, a także przeprowadzonych rozmów dokonano analizy spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego, w której uwzględniono posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich. Analizie poddane zostały także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego.

W związku z powyższym dla kierunku „filologia” wskazane jest spełnienie warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), tj. w **§ 12 ust. 1** stanowiącym, iż nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku; **§ 14 ust. 2** zgodnie z którym *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej 6 nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej 2 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej 4 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej 1 samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej 2 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów; § 15 ust. 2 minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej 9 nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej 4 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej 5 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej 2 samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów; przy czym do minimum*

kadrowego dla studiów drugiego stopnia zalicza się nauczycieli akademickich, dla których uczelnia jest podstawowym miejscem pracy; **§ 13 ust. 1** *nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.*

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, że z wyjątkiem dwóch osób (Załącznik nr 5, punkty 3 i 4), nauczyciele akademicy spełniają warunki określone w **§ 13 ust. 2** powyższego rozporządzenia *tj. nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 1). 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.3, zwanego dalej „samodzielnym nauczycielem akademickim”; 2). 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.*

W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, iż nie wszystkie teczki zawierają dokumentację potwierdzającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych, a zatem wskazane jest uzupełnienie dokumentacji - szczegóły przedstawia Załącznik nr 5 raportu. Kopie dyplomów, które zostały poddane analizie są poświadczane za zgodność z oryginałem. W przypadku umów o pracę wskazane jest sporządzenie aneksów z uzupełnieniem informacji o tym, czy Uczelnia stanowi podstawowe, czy też dodatkowe miejsce pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym - szczegóły przedstawia Załącznik nr 5 niniejszego raportu.

Weryfikacja dokumentacji, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego podczas wizytacji wykazała, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Zgodę na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów na poziomie studiów I stopnia wyraziło 7 osób, w tym 3 osoby w grupie pracowników samodzielnych nauki posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego i 4 w grupie osób posiadających stopień naukowy doktora; natomiast na poziomie studiów II stopnia – 7 osób, w tym 6 pracowników samodzielnych i 1 doktor.

W wyniku dokonanej analizy oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego zwraca się uwagę, iż właściwe jest wpisywanie poziomu studiów jako „I i II stopień” zamiast „licencjackie, magisterskie” oraz kierunku „filologia” zamiast „filologia germańska”.

Uwzględniając przepisy prawa i analizę dokumentacji, do minimum kadrowego na wizytowanym kierunku można zaliczyć, przyjmując, że wymienione w Załączniku nr 5 uchybienia formalne łatwo można naprawić, **czworo** nauczycieli akademickich (dwie osoby legitymujące się stopniem doktora habilitowanego i tytułem naukowym profesora oraz dwie osoby, które posiadają stopień naukowy doktora), którzy spełniają wymagania formalne, realizują niezbędną liczbę godzin na ocenianym kierunku i posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie, związanej z kierunkiem studiów (Załącznik nr 5, punkty 1, 2, 8, 9). W przypadku **studiów pierwszego stopnia są to cztery osoby** (dwóch samodzielnych pracowników nauki i dwóch doktorów –

Załącznik nr 5, punkty 1, 2, 8, 9,), a **w przypadku studiów drugiego stopnia jest to jedna osoba** (samodzielny pracownik naukowy – Załącznik nr 5, punkt 1). Uchybienia formalne dotyczą: (1) braku kopii dyplomu uzyskania stopnia naukowego doktora (Załącznik nr 5, punkty 1, 2, 3 i 4), (2) braku w umowie informacji, czy uczelnia stanowi podstawowe czy dodatkowe miejsce pracy (Załącznik nr 5, punkty 8, 9 i 10), (3) niewłaściwego wpisania poziomu studiów (licencjackie i magisterskie zamiast I-go i II-go stopnia) (Załącznik nr 5, punkt 8, 9 i 10) oraz (4) wpisania specjalności zamiast nazwy kierunku (filologia angielska lub filologia germańska zamiast „filologia” (Załącznik nr 5, punkty 2 i 7).

Do minimum kadrowego nie można natomiast zaliczyć czworo samodzielnych nauczycieli akademickich i dwoje nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (Załącznik nr 5, punkty 3, 4, 5, 6, 7 i 10), którzy nie spełniają wymagań określonych w przywołanym wyżej rozporządzeniu, zarówno z uwagi na nierealizowanie na kierunku odpowiedniej liczby godzin (Załącznik nr 5, punkt 3 i 4), jak również brak odpowiedniego dorobku naukowego w okresie ostatnich pięciu lat (Załącznik nr 5, punkty 3, 4, 5, 6, 7 i 10). Uczelnia wykazała w *Raporcie samooceny* w minimum kadrowym dla studiów drugiego stopnia dwóch samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy specjalizują się w filologii rosyjskiej i nie realizują zajęć dydaktycznych na studiach tego poziomu, prowadzonych wyłącznie na specjalności filologia angielska.

Nie zostały zatem spełnione zapisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). W przypadku studiów pierwszego stopnia: (1) brakuje dwóch osób ze stopniem naukowym doktora (są dwie a powinny być cztery), (2) brakuje jednej osoby ze stopniem naukowym doktora na specjalności filologia angielska (jest 1 a powinny być 2). W przypadku studiów drugiego stopnia, do minimum kadrowego można zaliczyć obecnie tylko jedną osobę, profesora tytularnego (Załącznik nr 5, punkt 1), co oznacza, że brakuje trzech samodzielnych nauczycieli akademickich i pięciu ze stopniem naukowym doktora. Tym samym nie został też spełniony warunek, aby dwóch samodzielnych pracowników specjalizowało się w każdym z języków obcych będących przedmiotem studiów.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż znaczna część nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe jest zatrudniona w Uczelni od wielu lat, tylko dwie umowy o pracę są zawarte na czas określony. Dla większości nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy (Uczelnia jest dodatkowym miejscem pracy dla 1 osoby w grupie pracowników samodzielnych oraz dla 2 w grupie doktorów). Powyższe fakty pozwalają na stwierdzenie, że stabilność minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów jest dostateczna; w przypadku niektórych osób wskazane jest uzupełnienie dokumentacji pozwalającej na formalne zaliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

W związku z przepisem przejściowym określonym w § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) termin dostosowania minimum kadrowego dla kierunku studiów prowadzonego w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 9 to 1 października 2015 r.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, których można zaliczyć do minimum kadrowego (4), do liczby studentów (87) ocenianego kierunku spełnia wymagania określone w: § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. Wynosi on **1:22 przy obowiązującym nie mniejszym niż 1:50** – dla kierunków studiów związanych z kształceniem w zakresie języków obcych.

Należy stwierdzić, że przydział zajęć dydaktycznych jest na ogół dokonywany zgodnie z kwalifikacjami i przygotowaniem nauczycieli akademickich, zarówno w przypadku osób stanowiących minimum kadrowe, jak i tych nie wchodzących w jego skład. Warto zwrócić uwagę na potrzebę zatrudnianie osób legitymujących się doświadczeniem praktycznym uzyskanym poza szkolnictwem wyższym, co jest niezwykle ważne w związku z planowaną zmianą profilu z ogólnoakademickiego na praktyczny. W tym miejscu należy jednak zasygnalizować dwie dość istotne kwestie. Po pierwsze, jak pokazała analiza prac dyplomowych, zarówno licencjackich, jak i magisterskich, poświęconych różnym aspektom dydaktyki językowej, wiele z nich reprezentuje niski poziom, a oceny wystawiane przez promotorów i recenzentów często nie są adekwatne do wartości prac. Wynika to zapewne z faktu, że osoby te, mimo że są samodzielnymi pracownikami nauki, nie specjalizują się w dydaktyce językowej, a to z kolei stawia pod znakiem zapytania możliwość realizacji założonych efektów kształcenia. Po drugie, pojawiają się poważne wątpliwości co do zasadności obsady zajęć z dydaktyki języka obcego na specjalności filologia niemiecka. Z *Raportu samooceny* dowiadujemy się, że zajęcia te prowadzi anglista, przy czym, jak wynika z udostępnionego ZO PKA planu zajęć i jak pokazały hospitacje, zajęcia te nie są prowadzone wspólnie dla obu specjalności. Kwestia obsady tych zajęć wymaga wyjaśnienia.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Trudno jest ocenić politykę kadrową prowadzoną na Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu, ponieważ przedstawiono niewiele formalnych uregulowań w tym zakresie. Niewiele można się też dowiedzieć z *Raportu samooceny*, w którym na str. 22 można jedynie przeczytać, że „Nauczyciele z tytułem zawodowym magistra zatrudnieni są w niepełnym wymiarze czasu pracy. Kryterium doboru kadry w tej grupie stanowi doświadczenie zdobyte poza uczelnią związane z nauczaniem przedmiotem” i że „Większość wysoko wykwalifikowanej kadry wywodzi się spoza Świecia i utrudnia to układanie planu zajęć oraz ogranicza zaangażowanie w sprawy organizacyjne Wydziału. Dlatego istotnym elementem polityki kadrowej jest

dążenie do budowanie kadry dydaktycznej w oparciu o lokalny i regionalny potencjał intelektualny. Od roku akademickiego 2015/2016 zakładamy zmianę w strukturze kadry naukowo-dydaktycznej. Tworzenie nowego profilu praktycznego wymaga zmian kadrowych, szczególnie zwiększona będzie liczba praktyków, czyli osób, których doświadczenie zawodowe jest zdobyte poza uczelnią". Stwierdza się tam również, że rozwój kadry jest ważnym elementem działań Uczelni, że pracownicy mogą liczyć na wsparcie finansowe wyjazdów konferencyjnych i że mają możliwość czynnego uczestnictwa w konferencjach organizowanych przez Uczelnię oraz publikowania swoich prac w wydawanych przez nią publikacjach. Istotnym dokumentem jest z całą pewnością zarządzenie nr 05/2010 Kanclerza Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu z dnia 30 maja 2010 roku w sprawie dofinansowania działalności naukowej pracowników WSJO, które określa warunki, które muszą zostać spełnione, aby takie dofinansowanie mogło zostać przyznane (tj. streszczenie abstraktu, jego przyjęcie, planowana publikacja itp.).

Analiza dostępnej dokumentacji, teczek osobowych pracowników, jak również uwagi, które pojawiły się podczas spotkania ZO PKA z nauczycielami akademickimi, pokazują jednak, że w tym obszarze występuje wiele mankamentów, w tym także wskazujących na nieprzestrzeganie obowiązujących aktów prawnych. Po pierwsze, w teczkach osobowych pracowników brakuje informacji o przeprowadzaniu oceny okresowej, a oni sami nic o przeprowadzaniu takiej oceny nie wiedzą. Należy więc skonstatować, że ocena ta nie była nigdy przeprowadzana, co stanowi naruszenie art. 132 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. Po drugie, poza bardzo lakonicznymi stwierdzeniami zamieszczonymi w *Raporcie samooceny*, nie wiadomo w zasadzie nic o kryteriach doboru kadry, awansowania i nagradzania pracowników. Są co prawda prowadzone hospitacje zajęć, a studenci mają możliwość wyrażania swoich opinii w cyklicznych ankietach ewaluacyjnych, ale sposób wykorzystania tego typu informacji w ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych nie został sformalizowany. Po trzecie, jedynie w ograniczonym zakresie doprecyzowano zasady wsparcia rozwoju naukowego czy też podnoszenia umiejętności dydaktycznych pracowników, a współpraca z innymi uczelniami z Polski i zagranicą ma charakter marginalny. Co prawda Uczelnia dofinansowała wyjazdy na konferencje kilkorga pracowników, przy czym częściowo były to wyjazdy zagraniczne, co potwierdzono podczas spotkania z kadrami i czego dowodzi przedstawiona dokumentacja, jednak są to przypadki sporadyczne. O ile wielkość Uczelni i oczywiste ograniczenia finansowe stanowią przekonujące uzasadnienie decyzji o wsparciu nielicznych wyjazdów konferencyjnych, o tyle trudno jest zaakceptować brak przejrzystych kryteriów i zasad dotyczących przyznawania takiego wsparcia. Jak można przeczytać w *Raporcie samooceny*, wsparcie to wyniosło do tej pory 6720 zł i choć nie jest to duża kwota, to, biorąc pod uwagę rozmiary kształcenia, na pewno należy docenić takie działania. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że większość pracowników wyraziła zadowolenie z pracy w Uczelni, ale była też świadoma konieczności wprowadzenia zmian, które wynikają z obecnej sytuacji demograficznej i potrzeb rynku pracy. Zdawali oni też sobie sprawę z konieczności zmiany profilu z ogólnoakademickiego na praktyczny.

Podsumowując, aż sześciu z dziesięciu zgłoszonych w *Raporcie samooceny* osób nie można zaliczyć do minimum kadrowego z uwagi na nierealizowanie niezbędnej liczby zajęć dydaktycznych lub brak wystarczającego dorobku naukowego za okres ostatnich pięciu lat. Jest to w szczególności problem na studiach drugiego stopnia, gdzie w minimum kadrowym brakuje aż 8 osób, a

zaliczona do niego została tylko jedna. W związku z tym, nie zostały spełnione wymagania określone w stosownych aktach prawnych.

Liczba i kwalifikacje kadry dydaktycznej są w dużej mierze odpowiednie do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Pracownicy naukowo-dydaktyczni na ogół prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i dorobkiem naukowym, ale pojawiają się problemy w przypadku prac licencjackich i magisterskich poświęconych dydaktyce językowej, a także obsady zajęć z dydaktyki na filologii niemieckiej. Pewne zastrzeżenia budzi polityka kadrowa: (1) brak wymaganej przepisami prawa okresowej oceny nauczycieli, (2) brak przejrzystych kryteriów dotyczących zatrudniania, awansowania i nagradzania, (3) brak przepisów, które regulowałyby udzielanie wsparcia rozwoju naukowego. Wydaje się, że takie wsparcie powinno dotyczyć młodszych pracowników nauki, którzy, jak pokazały spotkania z kadrami, są najbardziej zaangażowani w działalność Wydziału.

(Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe;

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ NIEDOSTATECZNIE

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba i jakość kadry dydaktycznej umożliwia osiągnięcie założonych celów edukacyjnych i realizację przyjętego programu studiów, a ważne jest też to, że część pracowników naukowo-dydaktycznych legitymuje się doświadczeniem praktycznym.

2) Do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia brakuje dwóch osób ze stopniem doktora. Do minimum kadrowego na studiach drugiego stopnia brakuje trzech osób ze stopniem doktora habilitowanego bądź też tytułem profesora i pięciu osób ze stopniem naukowym doktora. Powodem niezaliczenia do minimum kadrowego jest nierealizowanie zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku lub brak niezbędnego dorobku naukowego. Nauczyciele akademicki prowadzą na ogół zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami, ale zastrzeżenia budzić może obsada seminariów dyplomowych poświęconych dydaktyce językowej, a także obsada zajęć z dydaktyki na specjalności *filologia germańska*.

3) Polityka kadrowa Jednostki pozostawia wiele do życzenia; nie jest prowadzona okresowa ocena pracowników naukowo-dydaktycznych, brak jest jasnych kryteriów zatrudniania, awansowania, wynagradzania i udzielania wsparcia w rozwoju naukowym; Jednostka jedynie w bardzo ograniczonym zakresie prowadzi współpracę uczelniami kraju i za granicą.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Jednostki umożliwia osiągnięcie końcowych efektów kształcenia na kierunku „filologia”, a także uwzględnia w pewnym stopniu potrzeby osób niepełnosprawnych.

Bazę dydaktyczną stanowi dwukondygnacyjny budynek o powierzchni 1171 m², który jest położony przy ul. Chmielniki 2A w Świeciu. Znajdują się tam dwie aule wykładowe i 8 sal dydaktycznych, przy czym wszystkie te pomieszczenia wyposażone są w środki audiowizualne i multimedialne (np. rzutniki multimedialne). Studenci mają też dostęp do sali komputerowej, gdzie znajduje się 11 komputerów, a kolejnych 12 znajduje się w bibliotece. Komputery mają dostęp do Internetu, a w budynku funkcjonuje ogólnodostępna sieć bezprzewodowa, która również umożliwia dostęp do wirtualnej sieci.

Wizytowana Jednostka posiada bibliotekę wraz z czytelnią, ze zbiorami wielkości około 2 tysięcy książek dotyczących filologii angielskiej i niemieckiej. Zapewniają one dostęp do publikacji niezbędnych podczas zajęć z praktycznej nauki języka obcego, publikacji naukowych związanych z językoznawstwem, glottodydaktyką, literaturoznawstwem i kulturoznawstwem, a także literatury umożliwiającej rozwijanie umiejętności językowych. Biblioteka gromadzi też czasopisma naukowe, publikacje o charakterze encyklopedycznym, prace dyplomowe i nagrania dźwiękowe. Wszystkie te zbiory ujęte są w katalogu elektronicznym, dostępnym na stronie internetowej, a studenci mogą też korzystać z zasobów Wirtualnej Biblioteki nauki i bazy czasopism elektronicznych EBSCO.

Infrastrukturę dydaktyczną Jednostki należy uznać za wystarczającą. Najlepiej prezentuje się baza dydaktyczna, gdyż, biorąc pod uwagę liczbę studentów, liczba pomieszczeń jest nie tylko odpowiednia, ale nawet znacznie przewyższa obecne potrzeby. Niezwykle ważne jest to, że sale dydaktyczne wyposażone są w rzutniki multimedialne i że jest w nich dostępny bezprzewodowy Internet, co pozwala na wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie dydaktycznym. Dostępne w bibliotece i czytelnii zasoby są bogate i zaspokajają potrzeby zarówno studentów, jak i wykładowców, a na uwagę zasługuje dostęp do baz elektronicznych i możliwość korzystania z komputerów. Analiza księgozbioru wykazała, że należy go uzupełnić o najnowsze publikacje z zakresu dydaktyki językowej, tym bardziej, że większość prac dyplomowych dotyczy tej właśnie tematyki. Choć w budynku nie ma wind, potrzeby osób z niesprawnością ruchową są brane pod uwagę przy planowaniu zajęć dydaktycznych (na parterze), a w bibliotece dostępne są laptopy z zainstalowanym na nich programem do powiększania tekstu Zoom Text.

Zdaniem studentów baza naukowo-dydaktyczna Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu (sale informatyczne, ćwiczeniowe, wykładowe) jest dobrze przystosowana do prowadzenia w nich zajęć i posiada odpowiednio dobrany, nowoczesny sprzęt. Pomieszczenia, w których odbywają się wykłady zostały wyposażone w sprawnie działające urządzenia audiowizualne. Studenci mają możliwość korzystania z pomieszczeń/sal, w tym również użytkowania komputerów uczelnianych, także poza godzinami zajęć. Osiąganie wymaganych oraz dodatkowych efektów kształcenia umożliwia studentom Biblioteka, która zdaniem studentów jest dobrze wyposażona. Funkcjonowanie Biblioteki Uczelnianej reguluje na WSJO oficjalny *Regulamin Biblioteki*. Z Biblioteki korzystać mogą studenci, wykładowcy i pracownicy WSJO. Studenci deklarują również, iż w przypadku zaistnienia potrzeby uzyskania brakującej literatury specjalistycznej mają możliwość zgłoszenia tego Władzom Wydziału, dzięki czemu Biblioteka jest częściowo wzbogacana o wymagane egzemplarze (np. w przypadku potrzeby zdobycia

niezbędnej literatury do pisania pracy dyplomowej). Powyższy sposób postępowania oceniają jako poprawny i sprawnie funkcjonujący.

Instytucje, w których odbywane są praktyki, najczęściej wyszukiwane są indywidualnie przez studentów. W przypadku problemu ze znalezieniem placówki student zwraca się o pomoc do Uczelni, która proponuje odbywanie praktyki w instytucji, z którą podpisała umowę. W rozmowach z ZO PKA studenci wyrazili opinię, że taki sposób organizowania praktyk jest poprawny. Studenci studiów pierwszego stopnia na specjalizacji nauczycielskiej są zobligowani do odbywania praktyk w publicznych i niepublicznych placówkach oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe), na specjalizacji tłumaczeniowej praktyki odbywają w biurach tłumaczeń, studenci specjalności ogólnej praktyki realizują w instytucjach państwowych i prywatnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Infrastrukturę dydaktyczną i naukową Jednostki należy ocenić dość wysoko. WSJO zapewnia studentom infrastrukturę dydaktyczną i naukową niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia. Prawidłowo dobrano miejsca odbywania praktyk. Budynek Wydziału w znacznym stopniu spełnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Niezbędne jest jednak poszerzenie zasobów biblioteki o najnowsze publikacje z zakresu uczenia się i nauczania języka obcego.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Indywidualne badania naukowe prowadzone przez pracowników Uczelni i Wydziału nie są zsynchronizowane, na przykład poprzez stworzenie zespołów badawczych, które zajmowałyby się wspólnie określoną tematyką. Nie powinno to nadmiernie dziwić biorąc pod uwagę fakt, że wielu nauczycieli akademickich, szczególnie tych wchodzących w skład minimum kadrowego, publikuje niewiele, a czasem wcale. Jak dowiadujemy się z *Raportu samooceny*, osoby zgłoszone do minimum kadrowego prowadzą badania związane z takimi kwestiami jak nauczanie osób w podeszłym wieku, literatura postkolonialna, językoznawstwo kognitywne, pragmatyka językowa, językoznawstwo porównawcze, etnolingwistyka, translatoryka itp. Brak jest jednak powiązań między takimi wątkami badawczymi czy też dowodów na współpracę między mniej i bardziej doświadczonymi pracownikami.

Tym niemniej należy stwierdzić, że w WSJO w Świeciu podejmowane są działania mające na celu rozwijanie działalności naukowej. Jednym z ich przejawów jest z całą pewnością organizowanie konferencji naukowych. Dotychczas odbyły się trzy wydarzenia tego typu, a mianowicie ogólnopolskie i międzynarodowe konferencje w latach 2011, 2013 i 2015, w których wzięły udział uznane autorytety, jeśli chodzi o językoznawstwo i językoznawstwo stosowane, ale także pracownicy Wyższej Szkoły Języków Obcych. Nie można też pominąć konferencji dla nauczycieli języka obcego na poziomie przedszkolnym i wczesnoszkolnym w 2015 r., która świadczy o dużym zaangażowaniu w podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w regionie. Innym przejawem tego typu działalności jest wydawanie *Zeszytów Naukowych*

Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu, w których ukazują się publikacje pracowników Uczelni. Do tej pory wydane zostały trzy numery tego czasopisma. Na uwagę zasługuje także zainicjowanie serii wydawniczej *humanistica 21*, w której mają się ukazywać teksty związane z zagadnieniami współczesnej humanistyki. Pierwszy numer poświęcony ma być dyskursowi interkulturowemu, a drugi przedszkolnym i wczesnoszkolnym metodom nauczania języków obcych. Podejmowane są również próby współpracy z uczelniami z zagranicy, przy czym współpraca ta ma bardzo ograniczony charakter. Podpisano bowiem dwie umowy z uniwersytetami w Kazachstanie – jedną dotyczącą wydawania podwójnych dyplomów na studiach magisterskich i drugą przewidującą współpracę w dziedzinie edukacji i podejmowania badań naukowych. Brak jednak dowodów na to, aby tego typu współpraca była rzeczywiście realizowana.

Jak wynika z *Raportu samooceny*, do tej pory działalność naukowa została wsparta łączną kwotą około 33 tys. zł, a fundusze te pochodziły z budżetu Uczelni, Starostwa Powiatowego i Urzędu Miasta.

Na Wydziale Filologicznym Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu działa też koło naukowe - „Open mind”, które aspiruje do profilu naukowego, ale ukierunkowane jest raczej praktycznie. Przedstawiono protokół z wyborów władz koła z dnia 22.12.2014, jak również zatwierdzony przez Rektora statut z 14.03.2015. Do głównych zadań koła należy: wsparcie ogólnego rozwoju studentów, pogłębianie ich wiedzy, umiejętności i kompetencji w obszarze związanym z kierunkiem studiów, nawiązywanie współpracy z organizacjami i ośrodkami akademickimi itp. Koło naukowe nie ma własnego budżetu; jak twierdzą studenci, na obecnym etapie ich działalności, dofinansowanie nie jest im potrzebne. Z uwagi na krótki okres istnienia, koło prowadziło do tej pory dość ograniczoną działalność, która *de facto* miała raczej charakter praktyczny niż naukowy.

Wydział nie przedstawił informacji na temat udziału studentów w konferencjach naukowych, wyjazdach, seminariach, projektach naukowo-badawczych. Nie przedstawiono przykładów współautorstwa/autorstwa publikacji studentów Wydziału (przygotowywanych pod opieką nauczycieli akademickich).

Można zatem stwierdzić, że Władze wizytowanej Jednostki stwarzają studentom częściową możliwość rozwoju naukowo-badawczego poprzez udział w działaniach nowopowstałego koła naukowego oraz do pewnego stopnia w czasie pisania prac dyplomowych (zob. Załącznik nr 4 Część II oraz uwagi w punkcie 2, podpunkt 3 niniejszego Raportu). Podczas rozmowy z ZO PKA studenci twierdzili wprawdzie, iż nie są zainteresowani działalnością naukową, jednak taka postawa może wynikać z braku świadomości o możliwościach, a także o korzyściach płynących z rozwoju naukowego. Należałoby upowszechnić informacje na temat posiadanych możliwości naukowo-badawczych, przedstawić zasady aplikowania do realizowanych przy współpracy Wydziału projektów/konferencji i zachęcić studentów do udziału w nich, skoro, jak wcześniej wspomniano, absolwenci WSJO w Świeciu aplikują na programy doktoranckie na innych uczelniach.

Reasumując, brakuje dowodów na wykorzystywanie prowadzonych badań naukowych w procesie kształcenia i włączanie studentów w prowadzenie tego typu badań. Nie przedstawiono przykładów wystąpień konferencyjnych studentów, wspólnych publikacji i dowodów na realizację przez nich projektów badawczych. Nie przedstawiono dokumentów, świadczących o wykorzystywaniu wyników badań w modyfikowaniu programów kształcenia. Bardzo ograniczona jest współpraca na płaszczyźnie naukowej z innymi uczelniami.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Badania naukowe w zakresie językoznawstwa oraz literaturoznawstwa są prowadzone w Jednostce indywidualnie przez niektórych nauczycieli, którzy nie tworzą zespołów badawczych. Zasięg i intensywność badań nie są znaczne. Studenci nie są zaangażowani w badania naukowe, a ich wyniki nie są wykorzystywane w pracach nad modyfikacją programu kształcenia. W bardzo małym zakresie prowadzona jest współpraca naukowa z innymi uczelniami.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów.

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2014/2015 reguluje Uchwała numer 01/13 Senatu Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu z dnia 27 kwietnia 2013 roku. Rejestracja kandydatów na kierunek „filologia” prowadzona jest internetowo. Informacje na temat wymagań rekrutacyjnych oraz terminów składania dokumentów są udostępniane kandydatom na stronie internetowej. Warunkiem przyjęcia na studia pierwszego stopnia w roku akademickim 2014/15 była rejestracja w systemie, dostarczenie wymaganych dokumentów oraz wniesienie opłaty rekrutacyjnej. Postępowanie rekrutacyjne na studia drugiego stopnia przybiera formę konkursu dyplomów. Na kierunek „filologia” zostają zakwalifikowani kandydaci uzyskujący najwyższe oceny na dyplomie studiów pierwszego lub drugiego stopnia na kierunku „filologia obca”, makrokierunku (np. „lingwistyka stosowana”) lub innym kierunku o ile posiadają również certyfikat europejski na poziomie co najmniej C1. W przypadku równych ocen na dyplomie, o przyjęciu decyduje najwyższa średnia ocen ze studiów (aż do wyczerpania limitu miejsc). Decyzję o przyjęciu kandydata na studia podejmuje komisja rekrutacyjna powoływana przez Rektora Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA nie mieli zastrzeżeń do sposobu przeprowadzania procesu rekrutacji; uważają go za przejrzysty i sprawiedliwy. System ten nie dyskryminuje żadnej z grup kandydatów.

Liczba przyjmowanych studentów jest odpowiednia, choć dostrzegalna jest tendencja spadkowa – głównie na filologii niemieckiej, na której prowadzone są tylko studia pierwszego stopnia. Różna jest liczebność studentów w grupie – najniższa na filologii niemieckiej. W pozostałych grupach liczba studentów waha się między 15 do 20 osób.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

System oceny osiągnięć studentów kierunku „filologia” zorientowany jest zarówno na ocenę osiągniętej wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Weryfikacja osiągnięć studentów odbywa się w formie ustnej i pisemnej, co wynika częściowo ze

specyfiki studiowanego kierunku. Formy oraz częstotliwość weryfikacji częściowej są akceptowane przez ogół studentów, co wykazały rozmowy z ZO PKA. Weryfikacja częściowa wydaje się najbardziej adekwatna w przypadku zajęć z praktycznej nauki języka, gdzie wymagana jest regularność i odpowiednia częstotliwość zajęć oraz stała kontrola osiągniętych efektów kształcenia.

Zasady zaliczania przedmiotu bądź modułu są omawiane w czasie pierwszych zajęć organizacyjnych. Zaliczenia przeprowadzane są w różnej formie (pisemnej i ustnej): testów, ćwiczeń praktycznych, prezentacji itp. Sprawdzają one zarówno wiedzę i umiejętności, jak i kompetencje społeczne studentów. Samo przyznawanie ocen podczas egzaminów i zaliczeń studenci określili jako obiektywne, znane im są także zasady przystępowania do egzaminu poprawkowego i komisyjnego. Uznali, że przyporządkowanie punktów ECTS poszczególnym przedmiotom jest odpowiednie. Ogólnie należy stwierdzić, że obowiązujący system oceny osiągnięć studentów jest właściwy i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia – jak na razie – nie umożliwia studentom udziału w międzynarodowych wymianach oraz praktykach w ramach programu Erasmus i Erasmus +. Władze Wydziału brak powyższej aktywności tłumaczą wykonywaną przez studentów niestacjonarną pracą oraz innymi obowiązkami, które uniemożliwiają im dłuższy wyjazd. Część studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA deklarowała jednak chęć udziału w tego typu wymianie. Mając na uwadze specyfikę kierunku oraz zainteresowanie studentów wyjazdami za granicę, podjęcie działań służących wymianie międzynarodowej jest konieczne. Wydział nie przedstawił dokumentów świadczących o odbywaniu studiów na WSJO przez osoby z zagranicy.

Uczelnia deklaruje chęć podjęcia działań mających na celu podniesienie poziomu umiędzynarodowienia Jednostki. Zamierza podjąć współpracę z uczelniami zagranicznymi – Władze Uczelni przedstawiły informacje na temat dwóch instytucji z którymi koresponduje. Powyższe inicjatywy nie zostały jednak formalnie potwierdzone, stąd nie można ich uznać za wiążące.

Studenci nie potrafili wskazać podejmowanych na kierunku inicjatyw o charakterze międzynarodowym. Z uwagi na powyższe oraz brak działającej na kierunku „filologia” wymiany, poziom internacjonalizacji procesu kształcenia na wizytowanym kierunku należy uznać jako niedostateczny.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Opieka naukowa i dydaktyczna została pozytywnie oceniona przez studentów obecnych na spotkaniu z członkami ZO PKA. Studenci znają zasady zindywidualizowanego kształcenia, a tym samym uzyskiwania indywidualnej opieki naukowej. Posiadają również informacje dotyczące procedury dyplomowania. Zdaniem studentów informacje zawarte w opisach programów studiów są przejrzyste i zrozumiałe. Zalecane materiały dydaktyczne studenci uważają za przydatne, wspomagające osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Studenci pozytywnie oceniają kontakt z prowadzącymi zajęcia, z którymi mogą się spotkać w ramach konsultacji indywidualnych. Informacje dotyczące konsultacji umieszczone są w gablotach informacyjnych. Istnieje również możliwość kontaktowania się z nauczycielami akademickimi drogą elektroniczną. Studenci niepełnosprawni mają zapewnione dodatkowe wsparcie poprzez opiekuna, który pomaga w rozwiązywaniu ich indywidualnych problemów.

Na Wydziale działa koło naukowe „Open mind”, którego członkowie organizują różnego rodzaju spotkania dla studentów „filologii” oraz zajęcia dla dzieci itp. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA powyższą aktywność uznali za wystarczającą. Na razie brak jest publikacji z udziałem studentów, nie było projektów o charakterze naukowo-badawczym czy też wyjazdów na konferencje.

Studenci „filologii” korzystają z rozbudowanego systemu stypendialnego. Wszystkie świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na wniosek studenta. Pomoc materialną może otrzymać student, który spełnia warunki określone w ustawie z dnia 27 lipca 2010r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012r., poz. 572, z późn. zm.) i w Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej. Regulamin obejmuje wszystkie świadczenia pomocy materialnej wymagane w Ustawie i jest przez studentów oceniany pozytywnie, chociaż nie wszyscy studenci znają zasady przyznawania na Uczelni nagród dla najlepszych. Wątpliwości budzi również brak w regulaminie jasnych zasad punktowania osiągnięć sportowych, artystycznych i naukowych studentów. Brak informacji o przyznawanej liczbie punktów za dane osiągnięcia budzi obawy co do obiektywizmu w procesie podejmowania decyzji o przyznaniu świadczenia i wskazuje na jego uznaniowy charakter.

Stypendia dla studentów Wydziału w roku akademickim 2014/2015 zostały przyznane w formie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów. Stypendium socjalne na studiach pierwszego /drugiego stopnia zostało przyznane 4/5 studentom w kwocie 14700,00 PLN/21000,00 PLN; stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych – 3/1 studentom w łącznej kwocie 7700,00 PLN/3500,00 PLN oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów – 2/7 studentom w kwocie 4900,00 PLN/17850,00 PLN. Regulamin przyznawania stypendiów dostępny jest na stronie internetowej Wydziału <http://www.wsjo.edu.pl>.

W trakcie wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu studenckiego. Uczelnia spełnia wymagania Ustawy z art. 67 ust. 4 co do minimalnego udziału przedstawicieli studentów w Radzie Wydziału.

Z rozmów ZO PKA ze studentami wynika, że studencki akceptują wysokość czesnego; W ich opinii Uczelnia prowadzi przejrzystą politykę naliczania opłat i zapewnia odpowiedni dostęp do wszelkich informacji w tym zakresie.

Zaplecze socjalne w budynkach Wydziału (tj. bufet i automaty z napojami) jest oceniane przez studentów jako wystarczające.

Uczelnia udostępnia wzór umowy student – uczelnia na stronie internetowej Uczelni. Studenci nie zgłaszali uwag związanych z umowami dotyczącymi procesu kształcenia.

Studenci pozytywnie wypowiadali się o kontaktach z władzami Uczelni i Wydziału oraz administracją, wskazując na profesjonalizm i życzliwą atmosferę. Zawsze mogą liczyć na pomoc i rzetelną informację od pracowników dziekanatu. Uważają, że godziny pracy dziekanatu oraz biblioteki są dostosowane do ich potrzeb.

Na Uczelni nie funkcjonuje Biuro Karier, ani jego odpowiednik.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Przyjęte zasady rekrutacji na kierunku „filologia” są czytelne i nie zawierają reguł dyskryminacyjnych. Liczba nowych studentów jest odpowiednia do możliwości lokalowych i kadrowych Uczelni.
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty; pozwala on na weryfikację zarówno wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych.
- 3) Studenci kierunku „filologia” nie uczestniczą w procesie wymiany międzynarodowej (program ERASMUS, ERASMUS +). Z punktu widzenia studentów poziom internacjonalizacji procesu kształcenia na wizytowanym kierunku jest niedostateczny.
- 4) System opieki naukowej, dydaktycznej i socjalnej spełnia oczekiwania studentów. Uczelnia stosuje odpowiednie mechanizmy motywujące studentów do osiągania wymaganych efektów kształcenia. Działalność Jednostki wspierająca rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów nie jest jednak w pełni satysfakcjonująca ze względu na brak odpowiednika biura karier oraz brak możliwości rozwoju naukowo-badawczego.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.
 - *ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;*

W Jednostce odpowiedzialnej za prowadzenie wizytowanego kierunku studiów kwestie zapewnienia jakości kształcenia reguluje Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu Nr 3/12 z dnia 29 kwietnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Na poziomie centralnym Uchwałą Senatu Nr 05/13 z dnia 27 kwietnia 2013 roku powołano Uczelniany Zespół do Spraw Jakości, któremu przewodniczy Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, natomiast na mocy Uchwały Senatu Nr 13/13 z dnia 16 listopada 2013 roku określono sposób i zakres działania Zespołu, a zatem pełni on funkcję doradczą dla Rektora Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu w zakresie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, który sprawuje

nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Uczelniany Zespół do Spraw Jakości z poziomu centralnego jest inicjatorem działań zapewniających sprawne funkcjonowanie narzędzi systemu poprzez nadzór nad realizacją procedur, a zatem monitoruje jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, w szczególności wszystkie sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Analiza składu osobowego Zespołu wykazała, iż formalnie do prac nad jakością kształcenia włączono przedstawiciela studentów wskazanego przez samorząd studencki.

Przyjęte w Uczelni założenia systemowe obejmują monitorowanie standardów akademickich polegające na systematycznej analizie i ocenie: warunków prowadzenia zajęć, kwalifikacji kadry dydaktycznej (na podstawie wyników hospitacji, okresowych ankiet wypełnianych przez studentów, nie przeprowadza się jednak ocen okresowych nauczycieli), planu studiów i programu kształcenia (poprzez badanie zgodności efektów kształcenia z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, zasięganie opinii u przedstawicieli rynku pracy, konsultacje z absolwentami). Ponadto deklaruje się bieżący monitoring wraz z analizą, oceną i upowszechnianiem wyników stanowiących podstawę do dokonywania korekt i ciągłego podnoszenia jakości kształcenia.

Opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wraz z procedurami został przedstawiony w uczelnianej księdze jakości, ponadto zawarto w niej politykę jakości, którą stanowi: kształcenie studentów na najwyższym poziomie, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej, monitorowanie i doskonalenie procesów związanych z kształceniem, weryfikowanie procesu kształcenia pod kątem osiągania zakładanych efektów kształcenia i ich zgodności z potrzebami rynku pracy, rozwój kreatywności i innowacyjności wśród studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych, powiązanie programów nauczania z prowadzonymi badaniami oraz najnowszymi osiągnięciami nauki, wprowadzanie nowych kierunków, form i metod kształcenia, zgodnie z opiniami interesariuszy zewnętrznych, zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji i stałego rozwoju umiejętności pedagogicznych kadry dydaktycznej, określenie procedur gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia, angażowanie wszystkich interesariuszy procesu kształcenia w jego monitorowanie i doskonalenie, umiędzynarodowienie studiów poprzez pozyskiwanie studentów zagranicznych oraz uzyskanie akredytacji i certyfikatów międzynarodowych w zakresie jakości kształcenia. Ponadto załącznik nr 1 księgi jakości stanowi rejestr procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wśród których wyróżnia się procedury mające na celu zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia; opracowywanie, monitorowanie i aktualizację planu studiów i programu kształcenia wraz z efektami kształcenia; wskazano także na procedurę monitoringu i okresowego przeglądu programu z wykorzystaniem regularnych opinii zwrotnych od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż nie stwierdzono potrzeby powołania na poziomie Wydziału Filologicznego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia jako ciała doradczego dla Dziekana, natomiast udział przedstawiciela studentów w pracach Rady Programowej jest wskazany, co potwierdza Zarządzenie Dziekana Nr 03/BS/14z dnia 10 października 2014 roku w sprawie powołania członków wchodzących w skład Rady Programowej Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje politykę i procedury zarządzania jakością; monitoring oraz okresowe przeglądy programów

kształcenia wraz z analizą efektów kształcenia; ocenianie studentów; zapewnienie odpowiedniej kadry dydaktycznej; zasoby do nauki i środki wsparcia dla studentów; systemy informacyjne; publikowanie informacji dotyczących oferty edukacyjnej i efektów kształcenia. Ponadto uwzględnia stosowane dobre praktyki i doświadczenia w zapewnieniu jakości kształcenia, a także opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. System ma na celu stałe monitorowanie, analizowanie, ocenianie i doskonalenie procesów dydaktycznych służących podnoszeniu jakości kształcenia, a także jest ważnym elementem programów kształcenia.

Dokumentacja oraz informacje przedstawione podczas wizytacji wskazują na prowadzenie cyklicznych konsultacji z interesariuszami w zakresie programów kształcenia, z uwzględnieniem zakładanych efektów kształcenia. Co więcej zadeklarowano, iż w przypadku tworzenia lub zmiany programu kształcenia konsultacje są obligatoryjne, natomiast zwyczajowo powinny odbywać się co najmniej raz w roku akademickim. Do księgi jakości został dołączony protokół sporządzany ze spotkania zawierający miejsce na sugestie dotyczące zmian w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Rozwiązania systemowe wskazują, iż w ramach zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych Zarządzeniem Rektora 03/MC/14 z dnia 01.03.2014 r. wprowadzono system kontroli antyplagiatowej, a także procedurę analizowania prac dyplomowych, fakt poddawania prac dyplomowych powyższym procedurom kontroli potwierdzają na ogół stosowne wydruki znajdujące się w teczkach absolwentów poddanych oglądowi podczas wizytacji. Analiza wybranych prac dyplomowych i teczek studentów podczas wizytacji wykazała jednak, że oceny są często zawyżone i nieadekwatne do jakości prac, a w wielu przypadkach promotorzy akceptują przekroczenia współczynników podczas kontroli programem antyplagiatowym bez podania uzasadnienia akceptacji. Doceniając systematyczne stosowanie systemu antyplagiatowego, należy zwrócić uwagę na potrzebę wyciągania wniosków z danych wygenerowanych przez system.

Z przeprowadzonej analizy dokumentów wynika, iż z formalnego punktu widzenia istnieje system doskonalenia programów kształcenia, którego zadaniem jest dokonywanie analizy: użyteczności efektów kształcenia dla programu kształcenia na określonym poziomie i profilu kształcenia; planów studiów; poziomu zaangażowania przedstawicieli pracodawców w tworzenie programu kształcenia; zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy przez interesariuszy zewnętrznych. Okresowego przeglądu programów studiów dokonuje Rada Programowa, a dotychczas Dziekan Wydziału, uwzględniając realizację wymagań zawartych w Krajowych Ramach Kwalifikacji oraz zmieniające się potrzeby rynku pracy. A zatem obowiązują procedury systemu doskonalenia programów kształcenia, w tym dokonywania zmian w planach studiów i programach kształcenia, które przed zatwierdzeniem przez Senat Uczelni podlegają opiniowaniu przez Radę Programową oraz Zespół ds. Jakości Kształcenia. Projekt modyfikacji programu kształcenia przedstawia Dziekanowi Przewodniczący Rady Programowej po uprzednim uzyskaniu opinii od interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, studentów) i zewnętrznych, w tym pracodawców oraz absolwentów. Z otrzymanych informacji wynika, iż nie zasięga się opinii organów zajmujących się jakością kształcenia, tj. Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W ramach powyższej procedury analizie podlegają sylabusy przedmiotów pod względem uzyskiwanych efektów kształcenia, poziomu wymagań, zgodności z programem studiów oraz przejrzystości i spójności, a także współpraca z pracodawcami w zakresie doskonalenia treści programów studiów i optymalizacji efektów kształcenia, co umożliwia

skoordynowanie procesów projektowania i dostosowywania programów kształcenia do potrzeb studentów i rynku pracy.

W ramach działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia, tj. efektów kształcenia, Dziekan sprawdza poprawność weryfikacji efektów kształcenia, analizuje przebieg procesu weryfikacji efektów kształcenia i sporządza raport z analizy zgodności prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych z efektami kształcenia określonymi w kartach przedmiotów; analizy jakości prac dyplomowych i procesu dyplomowania pod kątem zgodności tematyki prac z kierunkiem i profilem studiów, oraz z kryteriami formalnymi dotyczącymi recenzowania i oceniania prac; zgodności zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów z potrzebami rynku pracy, w tym przeprowadzenie analizy opinii pracodawców po realizacji praktyk zawodowych pod kątem realizacji zakładanych efektów kształcenia. Powyższe wyniki stanowią podstawę prac Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz wpływają na modyfikację planów studiów.

Działaniem projakościowym mającym na celu doskonalenie programu kształcenia jest określenie procedury weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, której celem i przedmiotem jest ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z rocznego sprawozdania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za rok akademicki 2013/2014 dotyczącego czynności sprawdzających jakość kształcenia wynika, iż nie wprowadzono narzędzi umożliwiających ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów i sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, gdyż – jak wnioskuje się w sprawozdaniu – wskazane byłoby przeprowadzenie kolejnych badań ankietowych wśród studentów. W związku z tym sugeruje się zwrócenie uwagi na wyniki uzyskane w efekcie zastosowania wskazanego narzędzia systemu, które niekoniecznie pozwoliłyby określić stopień osiągnięcia zakładanych efektów. Skuteczniejsze niż dotychczasowa procedura wydaje się przyjęcie takich mierników, jak np. analiza skali ocen, przyczyn odsiewu studentów itp.

Ponadto wprowadzaniu zmian i modyfikacji w programach kształcenia w przyszłości będzie służyć procedura składania sprawozdań przez prowadzących zajęcia z realizacji zakładanych efektów kształcenia, dotychczas pilotażowo poproszono kilku prowadzących zajęcia o sporządzenie powyższego sprawozdania.

W celu zapewnienia właściwej jakości kształcenia przeprowadzana jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zasobów bibliotecznych, a także środków wsparcia dla studentów. Ponadto w strategii rozwoju Uczelni zadeklarowano wśród zadań ciągłych poszerzanie księgozbioru i uzupełnianie zbiorów bibliotecznych oraz zwrócenie uwagi na bazę materialną pod względem wyposażania sal dydaktycznych i laboratoriów językowych w najnowszy sprzęt audiowizualny.

W ramach stosowanych procedur doskonaleniu podlegają także plany i programy praktyk zawodowych, w tym zakresie prowadzi się konsultacje i pozyskuje opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zwracając uwagę na zgodność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Ponadto dokonywanie analizy rynku pracy, aktualnych potrzeb i oczekiwań środowisk zawodowych i dostosowanie do nich oferty studiów zostało zadeklarowane jako jeden z celów kierunkowych określonych w Strategii rozwoju Uczelni.

Jednym z elementów proceduralnych systemu zapewnienia jakości kształcenia w ocenianej jednostce jest dokonywanie oceny nauczycieli akademickich

na podstawie hospitacji zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich oraz wyników ankietyzacji studentów. Przedstawione do wglądu ZO PKA wyniki dokonanych ocen dowodzą, że w/w procedury zostały wprowadzone. ZO PKA został także poinformowany o procesie upowszechniania wyników. Wskazane jest jednak w większym stopniu merytoryczne opracowywanie wyników dokonanych ocen, a także formułowanie zaleceń i rekomendowanie działań mających na celu usunięcie wykazanych nieprawidłowości. Dotychczas wyniki dokonanych ocen przedstawiane były głównie w formie danych statystycznych.

Procedura przeprowadzania hospitacji zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich stanowi, że o wynikach hospitacji ze wskazaniem pozytywnych i słabszych aspektów prowadzonych zajęć hospitujący informuje ocenianego pracownika, któremu jednocześnie wskazuje podjęcie działań mających na celu poprawę jakości prowadzonych zajęć. Wnioski i zalecenia pohospitacyjne są uwzględniane przez prowadzącego przedmiot, ponadto są do pewnego stopnia elementem polityki kadrowej i stanowią podstawę do modyfikacji obsady zajęć na kolejny semestr. Do wglądu ZO PKA przedstawiono dokumentację potwierdzającą stosowanie w/w procedury. W związku z powyższym stwierdza się, iż przeprowadzane hospitacje obok bieżącej oceny procesu dydaktycznego mają za zadanie sformułowanie wniosków i zaleceń na przyszłość w celu dalszego podnoszenia jakości kształcenia. Wyniki hospitacji i ankiet studenckich nie są jednak wykorzystywane w ocenie okresowej nauczycieli, która nie jest przeprowadzana.

Wydział Filologiczny WSJO w Świeciu systematycznie wprowadza procedury usprawniające zarządzanie kierunkiem. Organem opiniotwórczym i doradczym w sprawach kształcenia jest Rada Programowa i Zespół ds. Jakości Kształcenia. W ich pracach uczestniczą pracownicy. Nazwiska studentów figurują wprawdzie na liście członków Rady i Zespołu, jednak, jak się okazało podczas wizytacji, jest to czysta formalność. Studenci niechętnie angażują się bowiem w tego rodzaju działania. Istotnym zadaniem Jednostki prowadzącej oceniany kierunek jest faktyczne zaangażowanie studentów do prac Rady i Zespołu. Monitorowanie realizacji zadań Jednostki odbywa się także na poziomie Uczelni i jest dokonywane przez Władze Rektorskie, które zgodnie z zakresem kompetencji wpływają na poprawę poziomu jakości kształcenia m.in. poprzez weryfikację i audyt realizowanych zadań Wydziału, w tym proponowanie i wdrażanie działań naprawczych i procedur dotyczących poprawy jakości kształcenia. Ponadto kwestie zapewnienia jakości kształcenia z poziomu Wydziału są przekazywane na poziom centralny Uczelni poprzez sprawozdawczość organów zajmujących się jakością kształcenia na Wydziale.

Zauważalne jest systematyzowanie i rozwijanie przedsięwzięć dotyczących budowania kultury jakości kształcenia. Uznać zatem należy, że Jednostka aktywnie prowadzi działania w kierunku zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wskazane jest jednak wypracowanie przejrzystej struktury zarządzania kierunkiem, która zapewni udział pracowników, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia. Ponadto wskazane jest kompleksowe stosowanie procedur zapewniających weryfikację oraz ocenę skuteczności wykorzystywanych narzędzi w ramach funkcjonowania systemu na Wydziale, na podstawie których doskonalą się politykę zapewniania jakości i buduje kulturę jakości kształcenia. Wskazane jest również w ramach systemu dokonywanie systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia, której wyniki stanowiłyby podstawę doskonalenia programu kształcenia, to jest efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanych na doskonalenie jakości końcowych efektów.

Systemowe rozwiązania uwzględniają odpowiednio konieczność upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia.

- *ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia a także oczekiwań rynku pracy. Ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;*

Analiza efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, a także jego przydatności do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi efektami kształcenia, a także oczekiwaniami rynku pracy wskazuje, na to, że Władze Uczelni i Wydziału, a także wyznaczone zespoły zajmujące się jakością kształcenia podejmują przedsięwzięcia mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Mimo to analiza akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów, a także informacje otrzymane od Władz Rektorskich wskazują na to, że w Uczelni nie dokonuje się okresowej oceny pracowników, a tym samym nie spełnia obowiązku określonego w art. 132 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Świadczy to o niedoskonałości wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, który tego problemu nie wychwycił i nie zaradził mu. Co więcej, w Strategii rozwoju Wydziału nie ma deklaracji dotyczącej doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a zatem nie ma instrumentów pozwalających naprawiać system i usuwać wady takie, jak wspomniana powyżej. O niedoskonałości przyjętych rozwiązań może również świadczyć fakt, że oceny prac dyplomowych nie zawsze są adekwatne, przy czym recenzje są wykonywane dość pobieżnie. Inne problemy dotyczą obsady zajęć wchodzących w skład modułu nauczycielskiego, szczególnie na specjalności filologia niemiecka, prowadzenia badań przez osoby wchodzące w skład minimum kadrowego oraz wsparcia rozwoju naukowego i dydaktycznego pracowników.

A zatem dokonując całościowego oglądu jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów w toku pracy Zespołu Oceniającego PKA należy stwierdzić, iż wnioski z części przyjętych rozwiązań systemowych będą mogły podlegać rzetelnej ocenie po ich zastosowaniu w pełnym zakresie, gdyż na obecnym etapie trudno wskazać działania, które podjęte zostały z użyciem narzędzi systemu celem wychwycenia i usunięcia nieprawidłowości. Podczas wizytacji zidentyfikowano niesprawności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, potwierdzające konieczność jego dalszego rozwoju i podniesienia jego skuteczności.

- *ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian;*

W wyniku dokonanej analizy oraz otrzymanych w toku wizytacji informacji należy stwierdzić, iż w Uczelni prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących polityki pro jakościowej, wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, w tym uzyskiwanych efektów kształcenia, a także wprowadzanych zmian. Dodatkowe źródło informacji stanowią spotkania kadry i studentów oraz konsultacje.

Ponadto przez stronę internetową Uczelni zapewniane są informacje na temat kształcenia tj. efektów kształcenia, planów zajęć, terminów sesji, uzyskanych zaliczeń i egzaminów, jak również informacje dotyczące jakości kształcenia, aktów prawnych tj. regulaminów, zarządzeń, wzorów podań, instrukcji pisanie pracy dyplomowej. Jest także dostęp do zakładki Samorządu Studentów, stron Koła Naukowego oraz materiałów dydaktycznych. Zakładka „Studia” zawiera dostęp do aktualnej oferty kształcenia, kursów, szkoleń oraz szczegółowe informacje dotyczące stypendiów. W zakładce „Tok studiów” studenci mają dostęp do dokumentacji związanej z procesem kształcenia, kart przedmiotów, planów studiów, zakładanych efektów kształcenia. Informacje do zakładki są dostępne po zalogowaniu się. Zakładka „Studenci” zawiera informacje na temat organizacji roku (czas trwania semestrów, terminy sesji egzaminacyjnej i poprawkowej, itp.), spraw ogólnouczelnianych, studenckich, działalności naukowej (koło naukowe, samorządu studenckiego), planów zajęć, regulaminu studiów i innych aktów prawnych obowiązujących w Uczelni.

Uczelnia udostępnia akty prawne oraz aktualizowane na bieżąco informacje dotyczące procesu dydaktycznego w formie elektronicznej na stronie internetowej oraz w formie tradycyjnej w budynku dydaktycznym Wydziału.

Upowszechnianie informacji wśród kandydatów na studentów realizowane jest także z wykorzystaniem strony internetowej Uczelni – zakładka „Rekrutacja”, która zawiera szczegółowe informacje dotyczące kierunku studiów, zasad rekrutacji oraz terminów postępowania rekrutacyjnego, wymaganych dokumentów oraz danych na temat odpłatności.

Informacje na temat uzyskanych ocen studentów; wyników przeprowadzonych egzaminów i innych form weryfikowania efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) (niezależnie od informacji przekazanej do wiadomości studenta przez nauczyciela akademickiego) mogą być umieszczone na tablicach ogłoszeń w dziekanacie, jednak z zachowaniem poufności i wskazaniem wyłącznie numeru albumu studenta.

Upowszechnianie informacji wśród absolwentów Uczelni dokonuje się z udziałem pracowników dziekanatu odpowiedzialnych również za upowszechnianie informacji wśród pracowników Wydziału.

Wskazane jest podpisywanie dokumentów generowanych przez program komputerowy przez osoby odpowiedzialne za ich sporządzenie. W innym razie dokumenty te nie mają mocy prawnej.

2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

- *ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do*

podnoszenia jego jakości. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie optymalizacji osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy;

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w procesie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „filologia” uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni: studenci, kadra dydaktyczna ocenianego kierunku, organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni, jak i interesariusze zewnętrzni. Deklarowany jest udział przedstawicieli studentów oraz nauczycieli akademickich, jako członków Rady Programowej, Zespołu ds. Jakości Kształcenia w procesie tworzenia i modyfikacji programów kształcenia, w tym kierunkowych efektów kształcenia, a także w określaniu sposobów realizacji założonych efektów kształcenia i ich weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów. Wizytacja wykazała, że udział studentów jest tylko formalny. Istotnym elementem procesu weryfikacji efektów kształcenia jest procedura ankietowania studentów dotycząca realizowanego na Wydziale procesu dydaktycznego. Z przeprowadzonych spotkań wynika jednak, że tego typu udział ma bardziej deklaracyjny niż faktyczny charakter i należałoby poszukiwać bardziej skutecznych rozwiązań w tym zakresie.

Studenci WSJO w Świeciu częściowo uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia na Uczelni głównie poprzez włączanie członków Samorządu Studentów w struktury organów uczelnianych, jak również poprzez uczestnictwo społeczności studenckiej w przeprowadzanym procesie ankietyzacji.

Studenci są członkami Senatu oraz Rady Programowej. Niepokojący jest jednak brak studentów w Uczelnianym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Jak wynika z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami studentów, nie są oni w pełni świadomi istnienia wszystkich funkcjonujących na Uczelni gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia. Brak świadomości przedstawicieli studentów o podejmowanych w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia inicjatywach oraz niewiedza w zakresie istnienia części gremiów uwidoczniła niedoinformowanie studentów w zakresie podziału odpowiedzialności i zadań w obszarze WSZJK. Z przeprowadzonych rozmów i analizy dokumentacji wynika też, że członkowie Samorządu Studentów posiadają niedostateczny wpływ na funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Przedstawiciele studentów opiniują jedynie plany i programy studiów uczestnicząc częściowo w gremiach związanych z jakością kształcenia. Sugeruje się opracowanie odpowiedniego procesu wymiany informacji, który zwiększyłby świadomość podejmowanych działań wśród poszczególnych członków Samorządu Studentów, jak i umożliwił doinformowanie o dokonywanych zmianach społeczności studenckiej. Potrzebne byłoby też wprowadzenie dodatkowych szkoleń, które zaktualizowałyby wiedzę studentów w zakresie szkolnictwa wyższego i posiadanych przez nich praw oraz przybliżyły obecnie stosowaną terminologię. Samorząd Studentów nie przeprowadza „Szkolenia z praw i obowiązków studenta”, do którego każdy student ma prawo. Mimo wskazanych problemów członkowie Samorządu Studentów WSJO dobrze oceniają relacje z Władzami Wydziału.

WSJO przeprowadza wśród studentów ankietę oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych. Proces wdrożono *Zarządzeniem Rektora nr 09/MC/12 z dn 08.12.2012* oraz zaktualizowano na posiedzeniu Senatu WSJO w

dniu 20.09.2014r. Badaniu poddawani są wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący przedmioty w danym semestrze. Działania ankietowe przeprowadzane są w formie papierowej pod koniec semestru (na ostatnim zjeździe). Kwestionariusze ankiet są rozdawane studentom na zajęciach przez pracownika Dziekanatu. Podczas wypełniania ankiet prowadzący zajęcia jest nieobecny. Wypełnione kwestionariusze zostają zebrane przez pracownika Dziekanatu, zliczone i przekazane Władzom Wydziału, które zajmują się ich opracowywaniem merytorycznym oraz przedstawianiem wyników poszczególnym prowadzącym. Nauczyciele akademicy są zobowiązani do podpisania formularza podsumowującego wyniki, co potwierdza stosowanie niektórych procesów doskonalących jakość kształcenia. Rozmowy z nauczycielami i studentami nie potwierdziły uwzględniania ankiet studenckich przy zapewnianiu jakości prowadzonych zajęć i ich obsadzie. Ankiety studenckie nie są też brane pod uwagę przy okresowej ocenie nauczycieli, która w WSJO w Świeciu nie jest przeprowadzana, wbrew ustawowemu wymogowi (art. 132 ust 1 Ustawy).

Wzory ankiet są opracowywane przez Władze Uczelni. Studenci nie biorą udziału w tworzeniu kwestionariuszy ankiet oraz ich modyfikacji, jednak sami przyznali, że z uwagi na brak czasu nie są zainteresowani udziałem w tworzeniu ankiet. Kwestionariusz ankiety zawiera 11 pytań otwartych dotyczących m. in. trudności zajęć, przygotowania prowadzącego do przedmiotu, przestrzegania godzin konsultacji i dyżurów itp. Kwestionariusz zawiera również dwa pytania otwarte umożliwiające studentowi swobodne wypowiedzenie się w zakresie ocenianego prowadzącego i przedmiotu. Zdaniem studentów pytania są w większości dobrze sformułowane, a co za tym idzie pozwalają na uzyskanie rzetelnych informacji na temat prowadzonych zajęć. Władze Wydziału deklarują anonimowość ankiet, co potwierdzają studenci kierunkowi. Należy dodać, iż opracowywane przez Władze Wydziału raporty ankiet mają formę tabeli, w której zsumowane zostają uzyskane oceny. Przedstawione raporty nie mają formy opisowej z przeprowadzonych badań, w tym informacji nt. proponowanych zmian, sugerowanych rozwiązań, najgorzej ocenionych aspektów itp. Powyższa forma analizy ankiet jest niewystarczająca z uwagi na jej jedynie statystyczny charakter. Wskazane jest uzupełnienie sprawozdania z ankietyzacji opisem otrzymanych wyników, propozycją zmian itp., co uwidoczniłoby analizę otrzymanych danych i wyciąganie z niej wniosków. Wyniki ankietyzacji nie są studentom udostępniane. Studenci nie dostrzegają też istotnych zmian wynikających z przeprowadzonych ankiet, co w sytuacji ogólnego niedoinformowania studentów w zakresie ich wpływu na jakość kształcenia, sprawia, że ankietyzacją nie są zainteresowani. Zadaniem Wydziału jest zatem podjęcie działań upowszechniających wyniki ankietyzacji np. poprzez nagradzanie najlepiej ocenionych prowadzących, tworzenie ogólnych raportów z wyników ankietyzacji, do których wgląd mieliby studenci.

Wydział nie przeprowadza wśród studentów innych badań dotyczących infrastruktury dydaktycznej, socjalnej itp.

Na podstawie przedstawionych dokumentów tj. *Składu Senatu WSJO, List obecności z posiedzeń Senatu z dnia 17.01.2015 oraz 14.02.2015* stwierdzono, iż liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni nie spełnia wymogu określonego w Art. 61 ust. 3 Ustawy. Studenci stanowią niecałe 20% składu ww. organów. Konieczne jest zwiększenie liczby studentów będących pełnoprawnymi członkami gremium, tak aby stanowili oni wymagane Ustawowo minimum 20% składu Senatu.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces budowania kultury jakości jest zapewniony poprzez zwiększenie udziału praktyków w procesie dydaktycznym, a także na mocy porozumień o współpracy w zakresie organizacji praktyk i staży.

Zadeklarowano także uwzględnienie interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia drogą nieformalną, w wyniku której pozyskuje się opinie potencjalnych pracodawców w zakresie oceny planów studiów i programów kształcenia. Spotkanie ZO PKA z interesariuszami zewnętrznymi potwierdziło rzeczywisty wpływ tej grupy osób na jakość kształcenia. Podczas rozmowy przywołano przykład tworzenia programu studiów podyplomowych w oparciu o potrzeby rynku. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają – z wyjątkiem porozumień dotyczących praktyk – charakter nieformalnych rozmów.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces kształcenia przejawia się także poprzez cyklicznie organizowane spotkania, na które zapraszane są władze oświatowe, dyrektorzy przedszkoli i szkół podstawowych, nauczyciele nauczający języków obcych w przedszkolach i szkołach podstawowych oraz absolwenci. Podczas spotkań omawiane są kwestie związane z doskonaleniem programu kształcenia oraz odpowiednim przygotowaniem studentów kierunku „filologia” do wykonywania zawodu.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie budowania kultury jakości jest zapewniony także za pośrednictwem absolwentów poprzez procedurę monitorowania karier zawodowych absolwentów. Do wglądu ZO PKA przedstawiono dokumentację potwierdzającą stosowanie procedury monitorowania losów absolwentów. Rekomendowaniem działań naprawczych w zakresie dostosowania programów kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy na podstawie otrzymanych wyników z przeprowadzonego badania zajmuje się Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

W związku z tym, iż pozyskuje się dane dotyczące opinii i wymagań w projektowaniu i doskonaleniu programów kształcenia można stwierdzić, iż analizuje i konsultuje się programy kształcenia oraz plany studiów, w tym zakładane kierunkowe efekty kształcenia, w celu zapewnienia zgodności wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów z oczekiwaniami i potrzebami rynku pracy.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+/-	+/-	+/-	--	+/-
umiejętności	+/-	+/-	+	+/-	--	+/-
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+	+/-	--	+/-

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ CZĘŚCIOWO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia wdrożyła wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, który jest spójny i zawiera wiele kluczowych elementów; wydaje się jednak, że nie jest on do końca efektywny, a uzyskiwane dane nie są w wystarczającym stopniu wykorzystywane w celu dokonywania oceny efektów kształcenia i budowania kultury jakości.

2) Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia przewiduje istotną rolę dla interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, ale ich faktyczny udział w zapewnieniu jakości i budowaniu kultury jakości nie jest całkiem przekonujący. Udział studentów w zapewnieniu jakości kształcenia oraz działaniach dotyczących budowania kultury jakości w jednostce jest niewystarczający. Przedstawiciele studentów nie są członkami wszystkich podstawowych gremiów wpływających na jakość kształcenia. Prowadzony na kierunku proces ankietyzacji nie jest w pełni efektywny. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia, choć na ogół, oprócz kwestii dotyczącej przyjmowania praktykantów, relacje te nie są sformalizowane.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe					X
5	infrastruktura dydaktyczna		X			

6	prowadzenie badań naukowych ³				X	
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Po zapoznaniu się z dokumentacją przedstawioną przez Wydział Filologiczny Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu oraz po przeprowadzeniu spotkań z różnymi grupami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także na podstawie hospitacji zajęć i treści prac etapowych oraz dyplomowych, Zespół Oceniający PKA stwierdza, że infrastruktura dydaktyczna i biblioteka w większości kategorii pozwalają na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przyjęty program i plan studiów, kadra, działalność naukowa oraz organizacja kształcenia pozwalają na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, natomiast działalność międzynarodowa nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Możliwości rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej Jednostce są dobre, a system zapewnienia wysokiej jakości kształcenia został w opracowany i częściowo wdrożony zgodnie z wymogami i wzorcami.

Zastrzeżeń nie budzą następujące obszary, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest efektywny:

1) koncepcja kształcenia (elastyczna, nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii rozwoju)

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

- 2) zakładane przez Jednostkę efekty kształcenia i ich ocena (zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, standardami kształcenia nauczycieli, zakładaną koncepcją rozwoju ocenianego kierunku oraz kwalifikacjami zatrudnionej kadry naukowo-dydaktycznej)
- 3) opisy zakładanych efektów kształcenia (sformułowane w sposób zrozumiały, sprawdzalne, powszechnie dostępne dla studentów)
- 4) systematyczne stosowanie programu antyplagiatowego (wadą jest to, że wyniki badania nie są przedmiotem analizy promotora akceptującego pracę dyplomową)
- 5) system praktyk studenckich (stanowiący integralną część procesu kształcenia, spójny z programem studiów i umożliwiający uzyskania deklarowanych kwalifikacji zawodowych)
- 6) deklarowany udział wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku „filologia”
- 7) działania mające na celu monitorowanie karier zawodowych absolwentów (dostosowane do wielkości Uczelni i charakteru studiów)
- 8) doświadczenie praktyczne części pracowników naukowo-dydaktycznych
- 9) infrastruktura dydaktyczna
- 10) zasady rekrutacji oraz system opieki dydaktycznej i socjalnej.

Następujące obszary wymagają podjęcia działań naprawczych

- 1) rozszerzenie udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia, tworzenia programów studiów, określania efektów kształcenia itp. Świadomość studentów o ich realnym wpływie na jakość kształcenia nie jest powszechna. Dobre relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wyjąwszy porozumienia dotyczące praktyk studenckich, mają charakter nieformalnych kontaktów
- 2) usprawnienie systemu weryfikacji niektórych etapowych i końcowych efektów kształcenia, który nie funkcjonuje właściwie, na co wskazuje analiza testów, prac zaliczeniowych, procesu dyplomowania
- 3) korekta liczby efektów kształcenia przypisanych niektórym przedmiotom bądź modułom oraz weryfikacja liczby punktów ECTS przypisana do seminarium magisterskiego,
- 4) zapewnienie minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia
- 5) prowadzenie okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych
- 6) określenie kryteriów zatrudniania, awansowania, wynagradzania oraz sposobu i warunków wsparcia rozwoju naukowego pracowników

- 7) uzupełnianie zbiorów biblioteki o najnowsze publikacje z zakresu uczenia się i nauczania języka obcego
- 8) prowadzenie badań naukowych z udziałem studentów
- 9) prowadzenie współpracy naukowej z innymi uczelniami w Polsce i za granicą
- 10) uczestnictwo studentów w wymianie międzynarodowej
- 11) zapewnienie studentom pomocy, którą służy Biuro Karier.

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport lub we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
zasoby kadrowe			x		
wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		

W odpowiedzi na Raport z wizytacji, Władze Rektorskie Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu odniosły się szczegółowo do oceny kryteriów 4 oraz 8, wspominając także o kryterium 6.

Odnosnie do oceny kryterium 4 Władze Uczelni przedstawiły wyjaśnienia oraz dokumentację dotyczącą minimum kadrowego na ocenianym kierunku (Załączniki 1-4 do odpowiedzi na raport powizytacyjny). W przypadku dwojga nauczycieli akademickich uzupełniono informacje dotyczące liczby godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że wymiar przydzielonych zajęć jest zgodny z przepisami § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370). W przypadku trojga osób przedłożono aneksy do umowy o pracę. W przypadku czterech osób przedłożono kserokopie dyplomów polskich i

zagranicznych. Przedstawiona dokumentacja pozwala na zaliczenie do minimum kadrowego siedmiorga osób (Załącznik do uzasadnienia Uchwały PKA, punkty 1-4, 7-9). Uzupełniono także informacje na temat dorobku naukowego sześciorga nauczycieli akademickich. Dorobek ten nie jest imponujący. Podtrzymać należy stwierdzenie eksperta oceniającego dorobek kadry, że w wielu wypadkach nie jest on wystarczający do prowadzenia studiów na kierunku o profilu ogólnoakademickim. W przypadku jednej z osób przedstawionych do minimum kadrowego (Załącznik do uzasadnienia Uchwały PKA, punkt 10) dorobek ten jest wyjątkowo skromny, a mianowicie na dorobek naukowy tej osoby za lata 2010-2015 składają się: jeden artykuł opublikowany i jeden przyjęty do druku w czasopiśmie Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Trudno uznać to za dorobek naukowy i nadal nie można zaliczyć tej osoby do minimum kadrowego na ocenianym kierunku. Biorąc jednak pod uwagę plan zmiany profilu ocenianego kierunku z ogólnoakademickiego na praktyczny i w świetle planowanego zatrudnienia nowych nauczycieli, można przyjąć deklarację, że osoby proponowane do minimum kadrowego od roku akademickiego 2015/2016 mają konieczne kwalifikacje do prowadzenia zajęć na studiach o profilu praktycznym i zaliczyć je do minimum kadrowego (Załącznik do uzasadnienia Uchwały PKA, punkty 5-6, 10). Powyższe wyjaśnienia i argumenty pozwalają na podniesienie oceny kryterium 4 z niedostatecznie na znacząco.

Dokumenty przedłożone w odniesieniu do oceny kryterium 8 świadczą o tym, że Uczelnia odszukała dokumentację, której nie przedstawiono ZO PKA ani podczas wizytacji, ani podczas opracowywania raportu powizytacyjnego. I tak w odpowiedzi na raport powizytacyjny przedłożono Księgę procedur (Załącznik 5 do odpowiedzi na raport powizytacyjny), która zawiera np. opis procedury okresowej oceny nauczycieli akademickich opracowany w 2012 roku (s. 15-22). Rozmowy ZO PKA z Władzami Uczelni wykazały, że procedura była martwa, a samo pojęcie okresowej oceny nauczyciela akademickiego było Władzom Rektorskim podczas wizytacji nieznane. Wizytacja zaowocowała odszukaniem dokumentu. W przedłożonym w odpowiedzi na raport powizytacyjny załączniku do oceny nauczyciela akademickiego na s. 17 jest bowiem część III – dorobek naukowy - składająca się z 8 punktów, która wskazuje na istnienie i to od 2012 roku wymogu systematycznej pracy naukowej wobec nauczycieli akademickich zatrudnianych na ocenianym kierunku. O tym, że okresowe oceny nie były dotąd przeprowadzane starannie świadczą krytyczne uwagi eksperta PKA wyrażone w raporcie powizytacyjnym na temat niewystarczającego dorobku nauczycieli, jak również nieprzekonująca dokumentacja przeprowadzonych do tej pory ocen okresowych przedłożona w odpowiedzi na raport. W Załączniku 6 do odpowiedzi na raport powizytacyjny przedstawiono wyniki najnowszej oceny okresowej z 20.09.2013. Przedłożono kopie 15 druków, przy czym przedstawiono wyłącznie część F arkusza oceny 15 nauczycieli, na której w każdym wypadku znajduje się zakreślona ocena w czterostopniowej skali od „negatywna” do „bardzo dobra”. Zespół oceniający to, jak wynika z treści formularza, członkowie Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, czyli jeden doktor i jeden magister, których nazwiska figurują na druku. Druki zostały podpisane przez

przewodniczącego Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, ale tylko inicjałami. Nazwisko przewodniczącego nie zostało na druku wymienione. Inicjały wskazują, że jest to jeden z profesorów. Ocenie poddano 7 doktorów oraz 8 doktorów habilitowanych i profesorów. Dokumentacja nie świadczy o tym, że okresowa ocena nauczycieli została przeprowadzona w sposób rzetelny. Wytknąć trzeba następujące uchybienia: 1) członkowie komisji oceniają samych siebie – dotyczy to doktora i profesora, 2) oceny nie zostały w żaden sposób uzasadnione, brak części opisowej i oceny merytorycznej, 3) z wyjątkiem trzech profesorów ocenionych na „bardzo dobrze”, w tym przewodniczącego Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, wszyscy pozostali uzyskali ocenę „dobrą”; wszyscy doktorzy zostali ocenieni identycznie, 4) przedstawiona ocena jest rozbieżna z oceną dorobku i wysiłku dydaktycznego poszczególnych osób, jaką w raporcie powizytacyjnym przedstawił ZO PKA. Dla niektórych osób ocena wydaje się krzywdząca, dla innych – zbyt wysoka. Tym samym trzeba uznać, że okresowa ocena pracowników naukowo-dydaktycznych jest na ocenianym kierunku traktowana jako czcza formalność obciążona dodatkowo istotnymi wadami proceduralnymi. Nie jest ona skutecznym narzędziem zapewniania jakości kształcenia. Uczelnia nie deklaruje, że dokona działań naprawczych w tym zakresie, argumentując jedynie, że już teraz wszystko robi doskonale. Podobnie nieprzekonujące są informacje na temat innego wytkniętego w raporcie powizytacyjnym problemu, a mianowicie określenia kryteriów zatrudniania, awansowania, wynagradzania oraz sposobu i warunków wsparcia rozwoju naukowego pracowników. W odpowiedzi na raport powizytacyjny przedstawiono Załącznik 7, czyli Zarządzenie 05/2010 Kanclerza WSJO w Świeciu z 30 maja 2010 r., które mówi jedynie o tym, że decyzję w sprawie przyznania środków podejmuje Kanclerz, natomiast nie określa zasad i kryteriów, co było przedmiotem troski ZO PKA, zwłaszcza w kontekście rozmów przeprowadzanych z pracownikami, których odpowiedzi wskazywały na uznaniowy charakter procedury przyznawania środków. Przedłożony Regulamin pracy w WSJO w Świeciu również świadczy o tym, że w WSJO w Świeciu nacisk jest położony na kontrolowanie i egzekwowanie, a nie nagradzanie. Część IX Regulaminu dotycząca wyróżnień i nagród jest krótka, ogólnikowa, nie precyzuje kryteriów awansowania i wynagradzania. W odpowiedzi na raport przedłożono także Zarządzenie Rektora 09/MC/2014 dotyczące formatu i sposobu dokumentowania przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń ustnych. Nie jest pewne, że wypracowana procedura przełoży się na faktyczną poprawę sposobów oceniania prac etapowych i dyplomowych oraz przyczyni się do poprawy procesu dyplomowania. We wszystkich tych aspektach analiza dokonana przez ZO PKA wykazała nieskuteczność WSZJK na ocenianym kierunku. Oceniając funkcjonowanie WSZJK w WSJO w Świeciu, ZO PKA wskazał, że choć procedury zostały wypracowane, wiele świadczy o tym, że są one martwe. Odpowiadając na raport powizytacyjny, Uczelnia wskazała na istnienie procedur, ale nie potrafiła udowodnić, że są one stosowane i skuteczne. Wnioski z analizy dokumentacji przekazanej w odpowiedzi na raport są negatywne. Można jednak docenić ciągłe starania o tworzenie nowych procedur i podnieść ocenę kryterium 8 z częściowo na znacząco.

W odpowiedzi na raport odniesiono się także do kwestii uzupełniania zbiorów biblioteki o najnowsze publikacje z zakresu uczenia się i nauczania języka obcego, prowadzenia współpracy naukowej z innymi uczelniami w Polsce i za granicą (Załącznik 11) oraz zapewnienia studentom pomocy, którą służy Biuro Karier (Załącznik 8). Te deklaracje nie powodują zmiany oceny kryterium 6.

Wyjaśnienia zawarte w odpowiedzi na Raport powizytacyjny pozwalają zmienić sformułowaną bezpośrednio po wizytacji ocenę dotyczącą dwóch kryteriów: zasoby kadrowe oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości.

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego PKA

prof. zw. dr hab. Mirosława Buchholtz